

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Beina kas Pėnyčia, Chicago, ILL.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose.....\$2.00
Kanadoje ir Meksikoje.....2.50
Kitose viešpatystėse.....3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos mo-
kėjimui skaitalio nuo dienos užrašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apie prenumeratą rašyti: Viena adresuotai:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rate:
In the United States.....\$2.00
Canada and Mexico.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address
all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 47

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 24 d. LAPKRIČIO (NOVEMBER), 1911 m.

Metai XX

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

REVOLIUCIJA CHINUOSE.

Iki šiol nė cėsoriniai, nė revoliucionieriai Chinoose neužkabino svetimtaučių, nes svetimiems kraštams nenori duot pamato kištis į naminį karą. Seniau nuo žmonių valdžia slėpė savo silpnumą, europiečius jiems perstatinėjo kaipo Chinų cėsoriarus pavaldinius. Kad jie nė Chinų pavaldiniai, parodė jie chiniečiams, pirmiausia francūzai pirmą kartą užėmė Chinų sostinę Pekiną, o paskui laike bokserių sukilimo. Už tai europiečiai ypač Chinoose nekenčiami. Todėl kilus revoliucijai ir laukta užpuolimų ant svetimtaučių. Iki šiol vienok užpuolimų nebuvo, nors europiečiai neskyj davė progą, nes veržiant kokį didesnę miestą, nuo kariškų laivų išsodindavo jie savo kariūnėn ginti lygiai nuo revoliucionierių, kaip ir nuo cėsorinių europiečių apgyventas miestų dalis. Tas, žinoma, erzino chiniečius.

Pirmutinė europiečių ir kriščiūniškų misijonierių skerdynė buvo mieste Sean-Fu, provincijoje Sėnsi. Mieste Sean-Fu buvo 40 svetimtaučių, o aplinkinėse diktai misijonierių. Jiems buvo pranešta, kad persikelti į pajurių miestus, bet jie nepaklausė, nes manė, kad gali be baimės pasilikti. Nesitikėjo užpuolimu. Pasirodė vienok, jog buvo ko bijotiesi. Čia sukilėliai parengė europiečių ir misijonierių skerdynes.

Atakė į Tien-Tsin svediskieji misijonieriai Sandberg ir Erickson pranešė, jog jiems iškelaujant, gauta žinia, kad tapo užmušta misijos mokytoja Beckman ir penki europiečių vaikai. Užmušta daug besimokinusių mokyklų chiniečių mergaičių, nes dėl didelių jų kųjų, manė jog jos yra mandurės. Užmuštas ir vienas vokiečių pašto perdėtinis.

Tasai užpuolimas gali suteikti europiečiams progą kištis į Chinų revoliuciją. Pekine sudurtinti europiečių garnizonai saugojanti ambasadorius. Amerikonai jau paskyrė vieną kariūnėn regimentą. Tie kariaviai siunčiami į Chinus saugoti geležinkelį tarp Pekino ir Tien-Tsin. Francūzija ir Anglija nutarė taipgi siųsti savo kariūnėn į Chinus. Be abejonės Japonija padarys tą patį.

Aplinkinėse Nankino buvo kruvini mušiai cėsorinių su revoliucionieriais. Pirmutiniai tapo sumušti ir turėjo grįžti į seklus apkasus Raudonuose kalnuose, miesto aplinkinėse. Čia iš visų pusių traukia ir revoliucionieriai.

Pekine rodo dar ramu, bet cėsoriarus paskirtas ministerių pirminku Yuanshikui nerado tokio užsitikėjimo, kokio tikėjo. Net daugumas jo pakviestų ministerių atsisakė siulomos jiems vietos priimti. Revoliucionieriai pradeda neužsitikėti naujam ministerių pirminkui, nes nežino, ko jisai nori.

Šiaurinė Mandžurijos provincija Holung-Kiang pasigarsino nepriegulminga respublika ir savo gubernatorių apsaukė prezidentu. Tas gal suteikti rusams progą siųsti savo kariūnėn į Mandžuriją, jeigu tam nesipriešys Japonija.

20 lapkričio dieną į San Francisco atėjo žinia, jog aplinkinėse Hankau buvo vėl kruvini mušiai revoliucionierių su cėsoriniais. Cėsoriniai tapo sumušti ir turėjo trauktis į Kai Sian.

Kantone surinkta 800 naujų kariantų. Jie bus pasiųsti į Nankiną sustiprinti revoliucionierių eiles, nes paskutiniuose mušiuose jie nužudė daug savo žmonių.

Japonija, ginti svetimtaučius, mieste Fuchan išsodino dvi savo kariūnėn. Mieste Tsingtau amerikoniai ir japonai nuo savo

kariškų laivų taipgi išsodino juos; ir Čo-Fu atkako vokiškas kariškas laivas.

KARAS ITALIJOS SU TURKIJA.

Ant karo lauko Tripolij nieko svarbesnio neatsitiko paskutiniame laike. Miesto Tripolis aplinkinėse buvo tik menki susirėmimai. Turakai pamatė, jog miesto paimti negali, nes neturėdami didelių kanuolių, jie negali atstovėti prieš toli siekiančias kariškų laivų kanuoles.

Tripolio arabai užtikrina, jog turkiškoji kariūnėn gavo iš Konstantinopolio prisakymą dvi kartą mėginti nuo italų miestą atimti; jeigu tas nepasisektų, tai kariūnėni prisakytą trauktiesi nuo jurių ir krašto vidurius, kur karui persikėlus, italams būtų apskaitas privežimas maisto ir amunicijos. Krašto viduriuose kariškieji laivai jau negalėtų kariūnėn mušiuose parenti. Ir žinova sako, jog Tripolio ti ruose nelengva bus italams turkus įveikti.

Italai mėgino siųsti savo karišką laivyną užimti tūlas salas prigulincias Turkijai, ir bombarduoti miestus Azijatiškojo Turkio, bet perkelti ten karą nelėdo Italijai kitos Europos viešpatystės, todėl ji turėjo savo mierių išsižadėti.

Be to, matyti, Italija visgi mėginti karą perkelti kitur. Jau kartą jos kariškieji laivai bombardavo vieną Arabijos miestą. Dabar vėl Konstantinopolį gauta žinia, jog italų kariškieji laivai perėitą savaitę bombardavo miestą Akahaba, taipgi Arabijoje. Miestas tas yra tvirtovė, bet joje nėra didelių kanuolių, kurios galėtų pasiekti turinčius dideles kanuoles italų laivus. Laivų kanuolių šviali mieste sugriovė daug namų. Bet perkėlimui karo į Arabiją, be abejonės pasipriešys Anglija, kuri ten taipgi turi savo valdybą. Todėl Italijai prieš pasiganėdinti vien tasyne mis Tripolij, kurios gali ilgai trauktiesi, ir visai išsunkti Italijos iždą.

PERSIJA.

Persija pertraukė diplomatikus susinešimus su Rusija. Rusija jos valdžiai pranešė, jog jeigu Persija nepersiprašys, bus pasiūsta Persijon rusišką kariūnėn, kuri uims dvi Persijos šiaurines provincijas. Rusiškieji valdžiai tarnaujanti laikaščiai garsina, jog Rusija pareikalauti išėjimo iš Persijos amerikono Shustero, jos izdo prižiūrėtojo. Turbūt Shuster gerai tvarko Persijos iždą, o tas Rusijai nepatinka, todėl ji kabinaisi prie jo, kad priversti Persiją jį prašalinti, nesidrovi siųsti savo kariūnėn Persijon. Kariūnėn jau pasiūsta.

Persijos valdžia atsisaukė į Angliją su pasiskundimu ant Rusijos ir su prašymu patarti ką daryti. Bet turbūt Anglija neduos Persijai gero patarimo, už ją neužstos. Juk jau keli metai Anglija su Rusija sutarė pasidalinti Persiją, kaip kitą kart tris Europos viešpatystės pasidalino Turkiją prieš tai tik vieną Turkiją protestavo, kitos viešpatystės tylyje. Persijos likimas kitiems dar mažiau rūpi, negu rūpėjo likimas Lenkijos. Sulyg sutarimo Rusijos ir Anglijos: Rusijai pavesta šiaurinė Persijos dalis, Anglijai gi pietinė. Jei jos dar formatiška Persijos neužėmė, tai vien todėl, kad reikalas nebuvo. Ir be formatiško užėmimo Persija nė žingsnio turi šviesoviai pastatyti negali, turi pildyti vien Rusijos ir Anglijos paliepinimus.

VIDURINĖ IR PIETINĖ AMERIKA.

20 lapkričio dieną mieste San Domingo likosi politiškių priešių užmuštas to vardo respublikos

prezidentas Ramon Caceres. Iki šiol vienok riaušių dar nebuvo, bet jos gali kilti ir vėl pagimdyti naminį karą. Užpuolikai pašovė prezidentą ant gatvės ir jis namuose Amerikos ambasados pasimūrė į pusę valandos. Kada užpuolikai jį pašovė, jis pabėgo į vieną pašiurę, bet jo priešai ir ten jį surado ir šaulinkinėse buvo tik menki susirėmimai. Turakai pamatė, jog miesto paimti negali, nes neturėdami didelių kanuolių, jie negali atstovėti prieš toli siekiančias kariškų laivų kanuoles.

Tripolio arabai užtikrina, jog turkiškoji kariūnėn gavo iš Konstantinopolio prisakymą dvi kartą mėginti nuo italų miestą atimti; jeigu tas nepasisektų, tai kariūnėni prisakytą trauktiesi nuo jurių ir krašto vidurius, kur karui persikėlus, italams būtų apskaitas privežimas maisto ir amunicijos. Krašto viduriuose kariškieji laivai jau negalėtų kariūnėn mušiuose parenti. Ir žinova sako, jog Tripolio ti ruose nelengva bus italams turkus įveikti.

IS LIETUVOS.

IS VILNIAUS.

"Gaz. 2 grosze" praneša, kad atsakomasi jos redaktorius kun. V. Silevič, nebegealėdamas daugelį apsiginti nuo nuolatinių laikraščio "Siev-Zap. Zin" dergimų ir užpuolimų, šaukias to laikraščio redaktorių Solonevičių tieson.

— Vilnius —

Seimyniskai-pedagogiskais ratalis ketina šį rudenį suruošti šitokias paskaitas jaunumenei: 1) Morovskis skaitys: Apie gyvenimą; 2) Svedovas skaitys: Apie Bielinskį; 3) Morovskienė: Apie Don-Kichotą; 4) Sichovskis ketina skaityti iš fizikos; 5) Bus dar skaitoma apie bentkokį iš svarbesniųjų muzikų. Tai pirmas mėginimas Vilniuje suruošti paskaitas vyresniajai jaunumenei.

Grovas Musin-Puškin gavo leidimą iširti, kur geriau praeis naują geležinkelį tarp Maskvos ir Vilniaus. Šiomis dienomis gr. M.-P. imasi jau darbo.

Normalinės ir patologinės psichologijos Draugijos skyrus atsidėngė Vilniuje spalio 10 d. Yra tai skyrus tokios-pat draugijos, kuri veikia prie Peterburgo karo medicinos instituto.

Į jkuriamąjį susirinkimą atėjo apie 40 žmonių. Tas skyrus stengsis pasipažinti ne vien su grynąja psichologija, bet ir su drauge su pedagogiskais ir juridiskais klausimais.

Buvo nutarta kas mėnesį rinktis, o reikalui atsitikus ir dažniau. Per tuos susirinkimus ketina skaityti referatus ne vien vietiniai žmonės, bet — bus stengiamasi pritraukti ir iš kitur tokius referentus, kaip Maskvos prof. prichiatrą Rosolindą, d-rą Vladimirskį ir žinomą mūsų tautos d-rą Kodzio žmoną iš Minsko, kuri pati yra d-rų filozofijos.

Vertėtų ir lietuviams taip svarbiais klausimais užsiteresuoti ir į tą draugiją rašytis. Juk ypač pedagogijos dirvonai laukia pas mus sumaningu veikejų.

Seimyniskai-pedagogiskam ratelyje spalio 20 buvo Kolosovienės paskaita "Apie Vaikų fiziką auklėjimą sulig Leshafto si-stemos". Pradžia lygiai aštuo-

niuose Maciejevičienės mokykloje (Vilniaus gatvė 28). Svečiai gali apsilankyti toje paskaitoje, nariams rekomendavus.

Rodičėvas šiomis dienomis buvo apsilankęs Vilniuje, kad paskaitytų apie Herceną ir jo veikalus.

Pasirodžius prelegentui geležkelio tarnautojų salės estradoje publika pasveikino jį karštu delno plojimu. Tačiau jau pačioje paskaitos pradžioje prelegentui ištarus šitokį sakinį: "Herceno ratalis gali būti socializmo populio vadinamas" kažkas iš publikos sulauko prelegento, o tam dar pridėjus: — "Tas socializmas buvo utopiškas" — šauksmas, kad liautų skaites, atsi-kartoj. Publikos dauguma plojimu norėjo parodyti prielankumą prelegentui. Pakilo trūkimas, dēli kurio paskaitoje esantys policijos atstovai susirinkimui uždarė ir publiką lauk iškviatė.

Tą-pat vakarą Rodičėvas turėjo audijenciją pas gubernatorių ir nutarta antros lekcijos, kuri buvo paskirta spalio 17 d. jau gubernatorių prisakė jiems į 48 valandas išsinešdinti. Prie Meksikos sienos Suvienytos Valstijos sutraukė vėl daugiau savo kariūnėn, dēli kurio paskaitoje esantys policijos atstovai susirinkimui uždarė ir publiką lauk iškviatė.

Trūkumą pirmoje paskaitoje, kaip girdėti kėlė geležinkelio nesikiai. Kieno tie nesikiai buvo siunčiami į paskaitą ir kodėl jie joje atsidūrė — nesunku dasi-protėti.

"Kur. Wil." rašo, kad Peterburge galutinai jau patvirtino sumanymą intaisyti Vilniuje kanalizaciją.

Vilniaus gubernatorių, kurs buvo irgi susilaukę su patvirtinimu miesto valdybos skakalibus su inž. Senfeldu gavęs paaiškinimą dabar jau prieš inž. Senfeldo asmenį nieko neturįs. Reikalaujamas dar tik, kad miesto valdyba padėtų inž. Senfeldui tą sąlygą, kad visas žemesnės vietos užimti bus kviečiami vietiniai žmonės be tautos ir tikybos skirtumo. Taip-pat, kad ir visi darbininkai būtų renkami iš vietinių žmonių be tautos ir tikybos skirtumo.

— Lietuvos žinios —

IS KAUNO.

Kauno gubernijos komitetas suteikia 6393 rubl. įsteigimui Kauno gub. stipendijos prie Vilniaus centralinės falčerių mokyklos.

Kaltinamas dvarininko Cečoto užmušime ir iki šiol kalėjime laikomas d-ras Mikuckis yra dard paleistas už 1000 rubl. kaucijos.

Kaune Cunkytės-Petronienės mokykla, kaip rašo "Lietuvaitė", ketina užsidėngti ir jau 1912 m. nebepriniimės mokinių.

Į mergaičių amatų ir naminio ūkio vedimo mokyklą, kuri neseniai buvo suruošius moterų išdirbinį parodą, įstojo šį rudenį virš 100 mokinių. Daugumas jų jį iš Kauno ir Suvalkų gub. miestelių.

Kauno žem. ūk. draugija rengia ir šiemet kursus, kurie trvers nuo spalio 7 iki 12 d. Tuose kursuose bus skaitoma apie: 1) dirvos pažinimą; 2) pievų išdirbinį ir žolų sėjimą; 3) vasarojaus kultūrą; 4) burokių ir morkų auginimą; 5) bulbių auginimą; 6) smulkųjų gyvulių auginimą; 7) arklių auginimą; 8) gierių ūkį; 9) veterinarijos žinojimo reikalingumą žemės ūkyje; 10) staldų sutvarkymą ir jų higijeną; 11) Kontrolio reikalingumą bravaruose.

Šitam skaitymui žem. ūk. draugija pakvietė: prof. Bedreckį, Čekanovskį, baroną Heidekį, prof. Miklaševskį, Milobendzkį, prof. Moščenskį igrovą S. Broel-Pla-terį ir inžinierių Sokolovskį.

Mokestis už visą kursų klausymą neša 20 rubl., o už kiekvieną skyrų atskirai 5 rubl. ir reikia juos iš anksto įmokėti. Žmonės, tarnaujantieji žem. ūk. sankrovose, arba besidarbuojantieji žem. ūk. draugijose, gauna bilietus dykai. Žemdirbiams mokėstis numatintas iki 10 rubl. Užsirašyti į tuos kursus galima iki lapkričio 1 d. Žem. ūk. draug. raštineje Kaune (Didžioji Sado-vaja gatvė, sindikato nuosavi noma). Vėliau užsirašusieji mokės už kiekvieną paskaitą skyrium.

— Lietuvos žinios —

IS NAUMIESČIO.

Naumiestis yra gan žymi prekybos vieta. Čionai ant prekybos mūgių dienomis ūkininkai vietos pirkliams-žydams parduoda daug visokių ūkio daiktų: žąsų, ančių, gyvulių, arklių, javų ir kitų. Bet svarbiausia prekybos dalis tai eina su Prūsais per Naumiesčio muitinę. Ten vežiami: žąsės, antys, sėmės, rugiai, miežiai, avizos, kviečiai, medžiai ir dagi šiaudai. Gėl dėl tiesaus gabenimo užsienin, Naumiestyje jėvai, sėmės parduodami ne žemesnėmis kainomis kaip kad didmiesčiuose. Be to dar per Naumiesčio muitinę ytin daug išgabenama arklių. Arklių paprastai superkami iš ūkininkų ir pulkais vedami į Stalupėnų. Pirkalnio ir kitas mūges. Iš to žydeliai-pirkliai turi nemažą pelną. Tačiau pastaruoju laiku ir patys ūkininkai, susitarę keliese, nugalėna savo arklius į Prūsias ir tąjį pelną, kad paimdavo žydeliai, pasilieka savo kišenėse. Be šių atsiranda ir lietuvių-perkūpių. Tačiau arklių prekybai labai kenkia dideli Vokietijos muitai: už arklių, sulig gerumo mokama nuo 25 ligi 60 markų. Suprantama, kad tai numažina ir pačių arklio vertę ir tie muitai pinigai kaip ir ištraukiami ūkininkui iš kišenės. Vis dėlto, nežinūnt to visko, arkliu auginimas keliais paskutiniaisiais metais tarp apylenkės ūkininkų pakilo labiau kaip kitos ūkio šakos. Ir ūkininkai iš to turi žymią dalį savo pelno.

Iš Prūsų daug parvežama mineralių trąšų, akmeninių anglių, kartais ir rugių transportai. Vežami jie, girdėti, tam, kad numažintų vietines javų kainas. Žy-dai-pirkliai iki kol visos prekybos šeiminkiai, taigi nuo jų sutarimo ir priguli — pakelti, ar numušti kainas. Gaila, kad lietuvių nešima prekybos ūkio produktais.

Yra Naumiestyje serių valymo dirbtuvė, žydų laikoma. Darbininkai žyda. Serius parveža net iš Sibiro, čionai perdirba ir išveža užsienin. Yra linų bruki-mo ir jį presavimo dirbtuvės. Čia daugiausia dirba lietuviai, moters iš paties miesto arba iš priemiesčio — Meišto. Uzdardabai siekia 30 — 40 kap. į dieną ant savo valgio ir dar spalij maišelis. Linai atgabenami čionai iš tolimų vietų ir suskir-styti, supresuoti išvežami Vokietijon. Visą tą dalyką veda irgi tik vieni žyda.

— Vilnius —

IS RODINĖS, Lydos pav.

Per atlaides 8 ir keturedešimtę, 9, 10 ir 11 rugsėjo truksmadariai neleidžia lietuviams skaityti lietuviškai pamokslų ir giedoti ne tikta bažnyčioje, bet ir ant oro. Laikė pamokslu kazim-kie žmonės rėkė: "Von, do staini litewskie kazanie mówić", ir sutrukdė pamokslą; per istisus atlaides nebuvo nei pamokslų lietuviškų, nei giesmių, nors parat-poj lietuvių didesnė pusė.

Kelios lietuviškos giesmininkės nukeliavo Kaunesninkuose į keturedešimtę rugsėjo 27 d. vakarą ir 28 d. rytą pagiedoję lietuviškai kelias giesmes ir valandas Panelės Švenčiausios garbei.

Balsai labai gražūs; malonu buvo klausyti. Užklaustos ar jos ir Rodinėje taip-pat gražiai gieda, atsakė: kur ten, lenkai nebeleidžia, muša. Tat ir atkeliauo svetimon parapijon pagiedoti ir nusiraminti. Daug dainelių moka iš atminties. Gaila, kad Rodinėje nėra (gal ir nebuvo) lietuvių vargonininko. Galima būtų greitai laiku sutaisyti pavyzdinis choras.

Dėl Rodinėčių skriaudų negalima kaltinti vien lenkų truksmadarių. Kaltesni tie, kurie tiems truksmadariams patogią diemį sutaiso. Štai: 1) 14 varstų nuo Rodinės yra Eišiškių miestelis ir parapija. Klebonauja daugeliui žinomas dekonas Gintautas. Lietuviams neleidžia giedoti bažnyčioje, nesako pamokslų, nelaiko adoracijų, lietuvių vaikams neskiria katekizacijų. Elgiaisi su lietuviu taip, tartum jį visai nebūtų Eišiškių parapijoje. O juk Dainavoje, Purvėnosoje, Gilviniskėse, Naujadvarėje, Užkluonyje, Vėžiuonyje, Novickiskėse, Navasoduse, Pa-reistėje, Laukiniskiuose ir kituose sodziuose prieš kelis metus lietuviu gyveno. Nejaugi visi išnyko? Ligi šio laiko pamintėtieji sodžiai priguli Eišiškių parapijai. O kiek naujai lietuvių šeimynų apsigyveno? Nuostabu, kodėl jie neingijo teisių bažnyčioje, kodėl jie verčiami "na polską wiarę"? Jų dauguma pradeda gėdyties ir niekinti savo prigimtą kalbą. Toks pavyzdys Rodinės lenkam labai pavojingas. 2) Gintautas, kaip dekonas, sėdės augštesnėje vietoje, turi didelę valdžią ir įvairiais reikalais susiduria su savo dekonijos žmonėmis. Rodinės dekonijoje nemaža yra ir lietuvių. Užteks pamintėjus Asavą, Balatnų (Voronovo), Rodinę, Dubičius, Kalesninkus, Butrimonius, Nočią, Diniakainius. Žmonės juk dažnai kreipiasi įvairiais reikalais pas dekoną. O šis nemoka lietuvių kalbos ir nemėgsta jos. Aišku todėl, kokią jis gali daryti inteknę į žmones, ypač į lenkuojančius.

3) Vilniaus dvasiškė vyriausybė kun. Gintautą išranda tinkamu klebonauti Eišiškėse ir bū-ti Rodinės dekonu. Sis gi, gyvendamas Eišiškėse, rodytė rodo, kaip reikia lietuviu nutautinti ir lenkai prieš juos sukurstyti. Tai kur tau Rodinės lenkai, tokius gražius pavyzdžius turėdami, nereikalaus klebono nemokancio lietuviškai, ir įvairiais trukimais nevarys lietuvių kalbos iš bažnyčios, jeigu čiot-pat Eišiškėse klebonu ir Rodinės dekonu laikomas žmogus, nemokąs lietuviškai, ir jeigu Eišiškių bažnyčion neleidžiama lietuvių kalba.

Neprašalinus pirma vedančių į blogą pagundų, žinoma, nenuomai būtų Rodinės lenkininkai bausti už keliamus trukimus. Lig šio laiko dvasiškė vyriausybė jų ir nebadė, tikta siuntinėjo kun. Gintautą bylų tardytų mišriosna parapijosna. Žinoma, lenkams to ir tereikia. Jie pučiasi ne tik prieš lietuvius, bet ir prieš patį Gintautą. Kai kun. Gintautas prašė lenkų, kad jie per atlaides leistų skaityti lietuviams pamokslą, lenkai sutiko leisti pasakyti, bet tik pačiam Gintautui. O kai šis prisipažino, lietuviškai nemokąs, pasi-jukdami maldavo, kad atvyktų ir pasakytų lietuvišką pamokslą, nes kitam, lietuviškai mokančiam, nebeleis sakyti. Ar gi ne komedija? Būtų linksma, kad nebūtų taip liūdna.

— Vilnius —

Kaimynas.

— Lietuvos žinios —

IS GARLIAVOS.

Mūsų apylinkė pradėjo lankyti kažki koks žmogus ir kalbinti žmones važiuoti Amerikon. Duoda dagi veltui "šipkortę", už kurią reikia nukeltiavus į vietą atidirti 150 rubl. Prizada irgi keliaujančius sutikti Virbaliu-jų palydėti juos į Prūsus. Žmonės klausia to žmogaus prikabinėjimo ir puola, kaip musės į šrugus.

O tuotarpu girdžiame mes, kad jis už pristatytus žmones į Prūsus gaunąs po 40 rubl.... nuo galvos.

Vertėtų mūsų žmonėms su-siprasti ir tokių kvieslį pasi-saugoti. Neveltui juk mokama už žmones yt už avinus.

Sesutė.

— Lietuvos ūkininkas —

IS BIRŽIŲ, Kauno gub.

Penktais metais Biržių val-sčiaus seniūnu buvo Venslovas. Jis žmogus niekam nieko rodos nekenkė, bet policija būk atradus jo pasirašytą lietuviškai po kokio tu nutarimu da iš "laisvės metų" ir štai žandarai su-ėmė ir pasodino Biržų kalėjimam. Tik užstačius tūkstantį rublių buvo paliuosotas lig teismo.

J. S.

— Lietuvos ūkininkas —

JAVŲ DERLIUS SUVALKŲ
GUBERNIJOJ.

Naumiesčio, Vilkaviškio, Marijampolės, Kalvarijos apskrityse javų užderėjimas maž-daug vienodas, nes ir žemė šių apskričių maž-daug vienoda. Žieminiai javai: rugiai, kviečiai geri ir naša pusėtina. Vasarojus: avizos, miežiai užaugo gerai. Tik vėlybėsniųjų vasarųjų šiaudai dėl kaitrų ir nuolatinės sausumos, nors išaugo dideli, tačiau grūdai lengvi. Linai ir žirniai vidutiniai. Bulvės žemiau vidutinių, o vietoj mis buvo ir visai blogų, mat trūkio drėgnumo.

Kokiuo trečdaliu mažiau kaip pernai gauta pašaro: dobilų, sieno. Motiejukų veik visai nebuvo. Išties šie metai, remiantis patyrimu ir pačių ūkininkų pasakojimu, galima pastatyti augščiau vidutinių bent pamėnėse keturiose apskrityse.

Toliau, dalis Kalvarijos pav., visa Suvalkų, taip pat Seinų ir Augustavo, kur vietos labiau kalnuotos ir mažiau išlaiko drėgnumą, užderėjimai pasirodė mokesni. Ir pačių tėnykščių ūkininkų nusiskundimai parodo, kad vasarojai: avizos, miežiai ir kiti kaip ir be grūdų nors šiaudų dar ir būty. Bulvės menkos. Žiemkenciai javai irgi menki.

Taip-tai veik visa lietuviškoji Suvalkų gub. dalis bus šiemet sočiausia. — Viltis — Vincė.

ZAGARĖS PARODA.

Nariškino šiemet čia suruoštoje parodoje ypač atsižymėjo Martiniškių liaudies mokyklų inspektoriaus Itolemensko ekspozitai. Visi tie ekspozitai buvo atsiųsti parodon iš Valstiečių banko suruoštų bandymo laukelių ir žemės gabalių prie mokyklos. Vienoje ir kitoje vietoje Itolemenskis pats vedas ūkį ir uoliai besidarbuojas. Į parodą negana ką pristatė visokių pavyzdingai išaugintų daržovių, javų, naminių paukščių, karvių, veršių, medaus, vasko, bet dar ir džiovintų vaisių. Jo žmona irgi pasirodė visokiais moterų išdirbiniais ir siuvinėjimais.

Už visą tą pelnię Itolemenskis nuo Zagarės parodos komiteto 2 sidabrinių ir 1 bronzinį medali ir vieną pagyrimo lapą. Lašas. — Lietuvos žinios —

SILVESTRAS BALTO-
MAITIS.

Spalių 21 d. š. m. vienas iš tylių ir uoliųjų lietuvių darytojų darbininkų šventė savo 70 metų gimimo sukaktuvę. Vertėty, kad tą dieną prisimintų apie jį visa mananti ir dvasios gyvenimu gyvenanti Lietuva. Tuo labiau užsiplėnė jis to atminimo, kad nors likimo bangomis ir buvo nuneštas į tolimą šiaurę, vis dėlto širdimi nenusigrįžo nuo savo gimtos šalies ir per savo ilgą amžių trisdešimt jos naudai.

Sis vyras apie kurį čia kalbame, yra Silvestras Baltomaitis, Peterburgo viešojo caro vardo knygyno knyginkas.

Svarbiausis jo darbuotumo sutvertas veikalas yra: "Bibliografinis lietuvių kalboje ir apie Lietuvą kitautiškai kalbose išleisti veikalų rinkinys, kuris buvo atspaudintas 1891 m. Peterburge rusų kalba ir yra užvadytas: "Šbornik bibliografinių ir istorinių prava, statistinių ir etnografinių tyrimų su priložintu spiska litovskich ir drevnepruskich knig 1553 po 1903 g." Tuo rinkiniu Baltomaitis išsiekė aktyvų ir save visos Lietuvos akis ir laukui bėgant didžia jį antrą sykį 1904 m. gero-kai papildytą.

Kaip girdėti tuo savo numylėtu veikalu nesiliauja ir dabar Baltomaitis besirūpinęs. Šiaip savo raštinę darbą pradėjo Baltomaitis 1870 m. gale, kuomet tik pateko į viešąjį Peterburgo knygyną.

Paminėtinas dar jo darbas yra — 1877 m. išleistas etnografinis veikalas: "Litovskaja svadba" rusų kalboje. Jo vertimėliai iš svetimų kalbų (Andersono pasakos) neturi vertės dėl labai sudarytos kalbos.

Gimęs yra S. Baltomaitis 1841 m. spalio 21 d. Kauno gub., Šiaurės pav. Mauckiškių sodyboje.

Mokyklą lankė jis: pirm Radviliškio parapijine, paskui Raseinių trinkelės ir galų gale Telsių progimnazijoje.

IS CHINŲ REVOLIUCIJOS. — Chinų imperatorius-kudikis Pu-Yi; naujai pašauktas pirmo vietą užimti Yuan-Ši-Kai, į kurį dedama paskutinė viltis, kad tik jis įstengsias dabartinį imperatorių-kudikį ant sosto išlaikyti; viršuje, chinų armijos aficerų štabas.

LIETUVIŲ DAILĖS DRAUGIJOS
VALDYBOS PAKVIETIMAS.

Apie Naujus Metus išeis iš spaudos Lietuvių Dailės Draugijos suruoštas ir jos lėšomis leidžiamas Lietuvių Kryžių Albumas. Jis inaina apie 150 A. Jaroševičiaus piešinių kryžių ir kopytelių, surinktų iš įvairių Lietuvos vietų.

Tai pirmas šios rūšies pas mus dailės leidinys. Jam padėta nemažai darbo ir pinigų. Jisai gi, tikimės, gerokai pastumės pirmyn mūsų tauta-dailės tyrinėjimą ir nemažai padės tvirtinti mūsų tautiškąjį stilių.

Idant palengvintus kiekvienam ingyti taji svarbų, mūsų nuomone, leidinį ir kuoplačiau jį visuomenės paleidus, pirm išesiant Albumui, t. y. lig Naujų Metų s. kal., jisai bus galima užsisakyti (užprenumeruoti) Lietuvių Dailės Draugijos pigiau, būtent už 2 rubl. 50 kap.

Išėjus Albumui iš spaudos jis prekiaus daug brangiau. Kviečiame veiklaus užsisakyti.

L. Dailės Draugijos adresas: Vilnius, Zavalna 15 — 11. (Lietuvosje Chudožestvennoje Obščestvo).

L. Dailės Draugijos Valdyba. — Lietuvos žinios —

IS MŪSŲ GYVENIMO
CHRONIKOS.

Mūsų drumstasai gyvenimas iškėlė neretai tokius apsirėiki-mus, kuriems kitą kartą ir intiki-sunku. Žinoma, visi jie turi savo šaknis tame pačiame gyvenime, jo aplinkybėse; jame at-randa sau tinkamą dirvą, kurioje išdygsta ir išbūja pasauliui pasistebėti.

Prieš mane du nepaprastu dokumentu. Vienas — Raseinių apskr., Aleksandrovsko valsčiaus, Degučių vyrišios šiu metų liepos 12 d. nutarimas No. 13, kuriame suiegos vyrai dideliu balsu daugumu 346 prieš 84, dalyvaujant žemiečių viršininkui, nusprendžia savo buvusįjį staryną Jakobą Agintą esant agitatoriumi, nuolatinį sueigų kurstytoju ir trukn-madariu. Kitas — tos pačios vyrišios (ir tų pačių vyrų po nutarimu pasirašiusių) skundas gubernatoriui, kad joje tokio nutarimo visai nenorėję daryti ir apie jį nežinoję, kad rinkėsis tik dėl tulo Tomašauskio prirašymo prie vyrišios, kurio irgi priimti nenorėję, kaipo intarimuo vagies, kad jie su tuo pastaruoju nutarimu esą žemiečių viršininko apgau-ti, patį gi Agintą, savo buvusįjį staryną, skaita už dorą ir pavy-

zdingą žmogų. Po skundų seka daugybė parašų.

Taigi, turime du, vienas kitam priešingu, nesutaikinamu faktų, kurių priežasties kur kitur pris-seina įjieskoti. Iš viso ko matyti, minėtasai Agintas yra kuom nors "nusikaltes", kad jį norima pavojingų žmogom pripažinti. Išsiaiškina ir jo kaltybės.

Pernai metais rudinį apskel-bus kariškiai vyresnybei veži-nių patikrinimą, į Naujamiestį suaukti buvo ant 8 val. ryto ir apylenkės sodžių valstiečiai su savo vežimais ir arkliais.

Ant to laiko turėjo pribūti ofi-cierius ir žemiečių viršininkas, bet judviejų prisėjo valstiečiams gerokai palukėti, kadangi jie iš-važiavo į užsienį Tilžėn. Negatvėdami jų besulaukti, valstiečiai nustoje kantrybės apie 2 val. mu-ša telegramą Gubernatoriui, klausdamies, kas daryti, ar lauk-ti toliau ar skirstytis namo. Iš gubernatoriaus buvo gautas at-sakymas, kuris atėjo kaip tik tuo laiku, kai sugrįžo iš užsienio ofi-cierius su žemiečių viršininku.

Sisai ir emė teirantis, kas toks buvo telegramo siuntimo kal-tininkas. Kazinkieno nurodyta buvo ant Aginto, kurį tuojaus pat žemiečių viršininkas ir buvo besuimas, tik žmonės užsistoje, šaukdami, kad jie visi lygiai kal-ti esą, visi kartu telegramą mu-še.

Kitą kartą Aginto kaltybė ap-sirėikusi per minėtąjį augščiau Degučių vyrišios sueiga, kurioje jis kaltybės prieš priėmimą Tomašauskio vyrišios tarpan, kai-po intarimuo žmogus, ypač kad jau tris kartus buvęs jam atsaky-ta ir jo prašymas atmetas.

Taigi ir susidaro dabar iš to viso kažin-koksai keistas daly-kų stovis: nebejaunas, pasituris ūkininkas, buvęs viršaitis, ape-lyuojas prie augštesniosios vy-resnybės, naudojantis savo teis-mis ir sueigoje pagal savo su-pratimo kelias balsą — pripa-zįstamas pavojingų žmogumi, kurstytojum. Iš kitos vėl pusės sueigos vyrai, susirinkę vienam klausimui svarstyti, pasirodo su-rašą visai kitą nutarimą, po kurio sudeda savo parašus ir patis ne-žino po ko pasirašą. Pagaliaus, tie patys vyrai, tik ilgainiui su-žinoję, kokį nutarimą padarę, sa-vo skunde gubernatoriui verčia visą kaltybę ant savo viršininko, atšaukdami savo parašus po tuo nutarimu.

Žodžiu, čia susivyniojęs visas faktų kamuolys, kurį pavarčius, gal ir nesunku būtų surasti siu-lų galai jam išvynioti.... Gk.

— Lietuvos žinios —

Zinovas.

Apdrudimo Agentas (intekda-mas popieras klientui): — Dabar jūs turite savo namus apsidrau-gi, kaipo intarimuo vagies, kad jie su tuo pastaruoju nutarimu esą žemiečių viršininko apgau-ti, patį gi Agintą, savo buvusįjį staryną, skaita už dorą ir pavy-

žiausia tris metus kalėjimo.

IS AMERIKOS.

PASKENDO LAIVAS.

New Haven, Conn. Netoli nuo čia, laike smarkios vėtros pasken-do laivą "Witch Hazel". Prigė-rė kapitonas ir keturi ingulos vyrai, du išgelbėjo.

DOVANA LAIKRAŠTININKO.

New York. Nesenai miręs leidejas laikraščio "World" Pul-tizer užrašė vėl milijoną dol. laik-raštininkų mokyklai ir pusę mili-jono muzėjui ir New Yorko Philharmoniai.

SUDRASKE 3 VAIKUS.

Rochester, N. Y. Pulkas vaikų i sukurtą ugnį įmetė 450 nitro glycerininių degtukų, kurie ex-pliodavo ir i šmotus sudraske tris vaikus.

BRANGIOS BULVĖS.

Colorado valstijos auga geriau-sios bulvės. Augintojai išrenka gražiausias, kaip vaisius įvynio-ja i popierą ir už svara ima po 5c. Paprastam žmogui tai truputį per brangu.

NEPAPRASTAS REIKALA-
VIMAS.

Zion City, Ill. Šitas miestas uždėtas pagarsėjusio pranašo Do-vie ir visa miesto valdžia yra ir dabar jo pasekėjų rankose, bet visgi miesto taryba nusprendė įrengti cementinius šaligatvius. Prieš tai vienok protestuoja se-nieji sektos sąnariai. Jie sako, jog ne Christus, ne Dovie ne-vaikščiojo cementiniais trotu-rais, todėl ir pranašo pasekėjams nereikia tokių išmislų.

UŽMUŠĖ.

Rhineclift, N. J. Geležinkelio traukinys 'sudarė netoli nuo čia itališoją Salvatorą Gambani. Jo du brojai išėjo įjieskoti pra-juoliuši brolio, bet ir juodu at-bėgęs traukinys pagavo ir taipgi sudraske.

ORLAIVIŲ IŠDIRBYSTĖ.

Liepos, rugpiūčio ir rugsėjo mėnesiuose Amerika iš svetur parsigabeno orlaivių už 50,000 dol., savo gi orlaivių išsiuntė už 6950 dol., į Kanadą liepos mė-nesy; rugpiūčio mėn. už 8000 dol.; rugsėjo už 3500 dol. Rug-piūčio mėnesįjį parsigabeno Ame-rika du francūzišku orlaivių už 15000 dol., rugsėjo mėnesįjį par-sigabeno už 22752 dol. Anglija Amerikon išsiuntė tik vieną orlai-vį. Ingabentos Amerikon ma-šinos atsiėjo po \$4730, čia gi pa-dirbtos po 3690 dol. Už jas mat nereikėjo maito mokėti.

75 METŲ Miesto su-
KAKTUVĖS.

Madison, Wis. Čia gyvento-jai pradėjo apvaikšioti 75 metų miesto sukaktuvę. Miestas už-dėtas 15 balandžio 1837 m. Pir-mutinius namus čia pasistatė vo-kietis Peck. Jo sūnus dar ir da-bar gyvena mieste, jis turi jau 76 metus.

ISTEISINTA.

Northwood, Ia. Čia už nunuo-dintą tėvo teisman pateko mo-teris Etta Larson. Teisėjai vie-nok ją isteisino. Ji teisme apre-iškė, jog jos tėvas, buvantis jai jo namuose, kas savaitę kelis kartus su botagu ją mušė. Jos tėvas buvo turtingas gyvulių au-gintojas Douglas.

GELEŽINKELIŲ AUKOS.

Suvenytų valsčių susinešimų komisorius pagarsino, jog ant ge-ležinkelio Jungtiniuose valsčiuo-se pereinuose metuose užmūsta 10396 žmonės, o sužeista 158159. Tarp užmūstų buvo tik 386 pa-sazieriai. Taigi iš tarnaujančių užmūsta vienas iš 485 tarnau-jančių, o sužeista vienas iš 13 tarnaujančių. Matyt apie tar-naujančius mažai besirūpinama.

NUSIŽUDĖ DAKTARĖ.

Pittsburg, Pa. Geyero triboj, jos ligonių priėmimo kambaryj, rado negyvą 35 metų Drę M. Ethel Kirk. Ji nusižudė. Burna ir nosis buvo užkimšta vata pa-vilgyta chloroforme.

PLEŠIMO MUITAI.

Niekur neima nuo ingabenamų svetimų prekių taip didelių mui-ty, kaip Suvenytose Valstijose. Čai muitus apskaito nuo ingabe-namos prekės vertės ir dēto mui-tininkai kartais bereikalo prikim-ba, būk prekės kaina paduota per-naža. Už deimantus čia ingabe-namus reikia užmokėti 10% jų vertės; už abrozilus 15% jų ver-tės, už automobilius 45%, už kai-lius 50%, už sampaną 70%, už cukrų 78, 87% jo vertės, taigi su viršum tris ketvirtadalius jo ver-tės.

IŠVIJO MEXIKO REVOLI-
CIJONIERIUS.

Austin, Tex. Mexiko revoliu-cijonieriai Texase sukovė sau lizdą ir manė Mexike naują re-voliuciją surengti. Bet Texaso gubernatorių jiems prisakė i 48 valandas išsinešdinti iš Texaso; jeigu to nepadrys, bus jie priva-rtinai išvyti.

PASIDAUGINO ATEIVIŲ.

Washington, D. C. Pereitą savaitę pasidaugino ateivių skai-tlius; kitais metais prieš Kalėdas žymiai sumažėdavo atkankančių ateivių skaitlius; šiemet jis pa-sidaugino. Daugiausiai ateivių atkako iš Austrijos, Rusijos ir Italijos. Italai bėga, turbūt, dėl karo su Turkija, rusai gal dėl bado rytinėse gubernijose.

PREZIDENTAS SERGA.

Washington, D. C. Prezidentas Taft persisaldė. Daktarai už-draudė jam išeiti iš kambario. Li-ga jo vienok ne pavojinga.

JUODARANKIŲ DARBAS.

New York. Ant stogo namų nr. 14 ir 18 Hancock st. rado užmūstą 37 metų italą Luigi Bo-no. Užmūstas jis su kirvin, ku-rį paskui rado ant stogo kitų na-mų. Užmūstojo pati užtikrina, jog jis negavo nė jokį gzdin-nančių laiskų, nė reikalaujimų. Užmūstojo kišenij buvo 27 dol. Taigi aišku, jog užmūstėjui ne pinigai rūjėjo.

DU LAIVAI PASKENDO.

Block Island, N. J. Laike vė-tros siautuosios šitose aplinkinėse paskendo du laivai Scully Trans-portion Co. Manoma, jog pri-gėrė mažiausiai šeši žmonės, gal daugiau, nes laivų vedėjų mo-teris taip namieje, tai jos, tur-būt, taipgi buvo ant paskendusį laivų. Paskendę laivai yra "Helen A. Weyman" ir "Ver-mont".

HERBERT M. MERRILL, pirmas Schenectagy, N. Y. išrinktas New Yorko valstijos legislaturon.

PIKTA IR DRUTA MO-
TERIS.

Georgetown, Conn. Už kanki-nimą savo vyro teisman pateko čia moteris Gustave Frederich-son. Teisėjas ją paleido, bet ji turėjo pasizadėti neskriausti sa-vo vyro. Ji yra tikras milžinas, sveria 250 svarų; vyras jos ma-žas ir silpnas. Jeigu jis padary-davo ką, kas moterei nepatiko, klūplydavo ji jį, mušdavo, tasy-davo už plaukų; pasiguldydavo ant kelių ir gerai kailį išplūdavo. Kartais kelioms dienoms užra-kindavo jį drange su vištomis. Vy-ras kentė, nors iš jo juokėsi drau-gai, bet ant galo sukėlė revoliu-ciją ir kreipėsi i teismą.

AMERIKOS MOKYKLOS.

Užlaikymui viešų mokyklų Suvenytose Valstijose pernai iš-leista \$425,000,000; užlaikymui normališkių mokyklų \$6,620,000. Vertė mokyklų nuo-savybės pereinuose metuose per-ėjo vieną milijardą dolarių. Nuo-savybė universitetų, kolegijų verta \$279,425,000. Tos veislės mokyklas lanko 183,000 studen-tai. Augštesniausias mokyklas lanko 900000 mokinių.

GAISRAI.

Peoria, Ill. Sudėgė čia Natio-nal hotelis. Sudėgė ir vienas gesintojas. Nuostolius ugnies padarytus skaito ant 200000 dol.

Little Rock, Ark. Sudėgė čia didelė Falko trioba. Nuostolius ugnies padarytus skaito ant 300,000 dol.

Detroit, Mich. Sudėgė čia di-delė trioba Fisher, Garton & Co. Nuostolius ugnies padarytus skaito ant 300,000 dol.

Ogden, Utah. Sudėgė čia Cir-cles Office ir vieno klubo trioba. Nuostolius ugnies padarytus skai-to ant 750,000 dol. Gesinant ug-nį, 3 gesintojai tapo gana sun-čiai sužeisti.

Milwaukee, Wis. Sudėgė čia trioba Western Film Exchange prie 2 ir Sycamore gatvės. Nuo-stolius skaito ant 250,000 dol. Trioba nebuvo nuo ugnies, ap-drausta.

NELAIMĖS ANT GELEŽIN-
KELIŲ.

St. Clair, Mich. Netoli nuo čia, elektrisko geležinkelio karas susimūšė su taisančiu vielas ve-žimu. Prie to sunkiai sužeista 20 žmonių. Tarp sužeistų yra ir mirtinai sužeisti.

Rugby, N. D. Netoli nuo čia, pačtinis traukinys Great North-ern geležinkelio susimūšė su pre-bū traukiniu. Mažinistas ir peč-kurys pačtinio traukinio tapo už-mušti, sužeista sunkiai penki

IS DARBO LAUKO.

Atlanta, Ga. Mano, jog už-gimę streikai katilierių Ameri-can Locomotive Co. dirbtuvėse išsiplatįs ir prie jo pristos visi dirbtuvių darbininkai.

Pereitą savaitę Suvenytose Valstijose buvo 238 nusibankru-tinimai, arba 1 daugiau negu už-pereitą.

IS VISUR.

Portugalijos pretendentas kunigaikštis Miguel Braganza nuo turtingų portugalų, gyve-nančių Londone gavo 10 mili-o-nų dolarių paskolą sugrąžinimui Portugalijoj monarchijos.

Meksike, mieste Vilardena 18 ginkluotų plėšikų užpuolė ant krautuvių Fr. Harra. Bet krau-tuvės savininkas ir jo pati pa-vaicino užpuolikus šuviais, už-mušė penkis plėšikus ir tris sun-čiai sužeidė. Kiti pabėgo.

Kaip rodosi, Maskolija ir Anglija mano pasidalinti Per-siją. Maskolija žada užimti dvi šiaurinės Persijos provincijas ir traukia kariūmenę prie rubeziaus. Anglija jau išsodino kariūmenę Bušire.

Berlyne pasimirė pagarsėjęs visoj Vokietijoj gydytojas, specialiskai gerklės ligas ir džio-vą pasekmingai gydęs, Dras pro-fesorius Bernhard Frenkel.

Provincijose Čili, svarbiau-sios Chinuose, žmonių susirinki-mas nutarta reikalauti prašalini-mo cėsioriaus, apšaukimo respub-likos, o jos prezidentui nori išrink-ti generolą. Juanishikai. Revoliucijonierių vyriausias vadovas, ge-nerolas Li Iven Heng apreiškė, jog apie palaikymą monarchijos nėra ką kalbėti. I San Francisco atėjo žinia, buk revoliucijonieriai paėmė miestą Nankingą.

Amerika iš Maniles siunčia re-gimentą karvių i Chinus palaik-ymui susinešimų tarp Pekino ir jurių. Geležinkelį tarp Pekino i Tientsin daboja maži francūziškos, angliskos ir japoniskos kariūmenės garnizonai.

Anglijoj užgimė nesutikimai anglekasių su kasyklų savini-kais. Tarybos vienok neiširo, jos vedamos toliau. Jeigu užgimtų streikai, susinešimai ir fabrikai sustoti turėtų visoj Anglijoj.

Kadangi Persijos valdžia ant Maskolijos pastatytą reikalavimo persiprašyti už įžeidimą masko-liško vice konsulio, nieko neat-sakė, reikalavimo neįspildė, tai maskoliskoji valdžia oficialiskai pagarsino, jog siunčia Persijon savo kariūmenę. Kariūmenė ap-sistos Kasbino aplinkinėse, 90 mylių nuo Teherano. Tai, ma-tyt, Maskolija pasirengusi visą šiaurinę Persijos dalį sau paimti.

Lenkai subruzdavo rengti augstesnes privatiškas mokyklas. Turi jie augstesnių mokslių kursų. Kursai turi du fakultetų — daktarystos ir filosofijos. Geriausi yra gamtos mokslų profesoriai, bet geri yra ir istorikai. Lenkai turi augstesnius žemdirbių kursus. Užlaikymui tų augstesnių mokyklų išleidžiama kas metai po 62000 rublių.

Laikė medžionės Lwowe aplinkinėse likosi pašautos garsūs lenkiškas raštininkas Henryk Sienkiewicz. Pašautos jis į koją ir į galvą, bet pašovimai ne mirtini. Pašovęs jį vienas iš medėjų, kuris šovė kurapką, bet vietoj į ją, pataikė į Sienkiewiczį.

Kriokavoj suėmė mergų prekė, žydą Lazarovič, atkakus, viliojti mergas iš Argentinos. Apie jo išvažiavimą iš Buenos Aires pranešė visų Europos kraštų valdžioms Austrijos konsulus, todėl visų kraštų valdžios jį dabojo.

Chinų cėsorius, visai nepasiklausęs jų, paskyrė ministerius ministerijai generolo Juanshikui. Paskirti keli mandžurai, bet apilenkti žymesnieji chiniečiai.

Mieste Hang Čau Chinese, 30000 cėsorinių perėjo į revoliucionierių pusę. Cėsoriaus kariūnė Nankingo, Cinghingo ir Činkiangio aplinkinėse tapo sumušta.

Italija pasiuntė savo karišką jį laivyną prieš Turkiją į Aegaiskas jūras, kur yra dikta Turkijai prigulinių salų; toliau jį norėjo bombarduoti tūlus Azijatiškos Turkijos miestus, bet kad prieš perkėlimą karo už Tripolio ribų kitos Europos viešpatystės pakėlė protestą, Italija turėjo savo mierių išsivadėti.

Netoli salos Newwork, ant Siaurinių jurių, paskendo angliškais garlaivys "St. Bride". Žmonės prigėrė; kiek jų buvo, nežinia.

17 lapkričio ant Siaurinių jurių paskendo rusiškasis garlaivys "Hermann Lerche". Prigėrė 26 jureiviai.

Kadangi Suvenytos Valstijos nori parengti tvirtovės iš abiejų pusių Panamos kanalo, tai ir Anglija rengia tvirtovę ant salos Jamaica, priešais Panamos kanalą. Toje tvirtovė bus drąčiausia Anglijos valdyboje.

Pirmoje pusėje šių metų Francūzijoje mirė 404278 žmonės, gimė tik 385999. Taigi mirė žmonių daugiau negu gimė. Dar pernai giminių buvo 21189 daugiau negu mirčių. Apskundimų buvo 153931, persikėlimų apsidvedusių porų 6374. Tas nesidau-ginimas francūzų juos ir gąsdina. Besidauginant kitoms tautoms, jos gali francūzus iš pirmųjų cilių išstumti.

Diplomatiškieji susinešimai Rusijos su Persija likosi pertraukti. Rusija rengiasi įsiveržti į Persiją.

16 lapkričio dieną Vokietijoje, miestuose Muenchene, Strasbūre, Mainze, Frankfurte ir Stutgarte buvo žemės drebėjimai, kurie labai išgąsdino gyventojus. Žmonės, vienuose marksinuose, pakėlė iš lovų, rinkosi ant gatvių. Frankfurte daugelio namų sienos susuko. Stutgarte žemės drebėjimas išvartė medelius. Žemės drebėjimai buvo ir Muelhausene, Alzatiijoje. Vindobonoj drebėjimai buvo silpni. Konstancijoje drūčiai pagadinta daug triobų, o tame ir pašto trloba. Žemė drebėti pradėjo laike perstatymo teatruose ir žinoma, labai tas išgąsdino perstatymų lankytojus.

Žemės drebėjimai 17 lapkričio siautė veivis Šveicarijoje; smarkiausi buvo Berno ir Zuericho kantonuose. Ant gatvių daugelis moterų apmirė iš baimės. Genevoj žemės drebėjimas iš vežių išmetė pilną žmonių gatvinių geležinkelio karą. Aplinkinėse Chamounix nuo kalno Montblanc nusirito daug sniego lavinų. Visur, kur jautėsi žemės drebėjimas išbėrėjo langai, sutruko stikliniai indai.

Kanadoj, Martin River smarkus vėjas pripalė prie kranto norvegiską laivą "Antiqua" ir jį sudanė. Iš buvusių ant jo 18 žmonių, 15 prigėrė.

Francūzų atvažiavo pasi-svečiuoti Serbijos karalius Petras

Australijoje, vokiškoj valdyboj cėsoriaus Vilhelmo žemėj čiabuvių užmuštas vokiečių tirtėtojas kapitonas Broepter, jis su keturiais baltaisiais ir 20 čiabuvių keliavo tirinėti šiaurinius šitos vokiškos valdybos kraštus. Išlipus expedicijai ant kranto, ant jos užpuolė čiabuviai ir užnuodinta vilyčia pataikė Broepterį. Kitiems expedicijos nariams pasisekė prisigriebti laivo. Bet kad ant jurių siautė audra ir laivas niekur neatėjo, tai reikia manyti, kad jis su visais ant jo buvusiais žmonėmis pražuvo.

Britiškaj Kolumbijoje, aplinkinėse Kamloops, laike smarkios sniego darganos sušalo keturi žmonės — du vyrai ir dvi merginos.

Veik visų pakraipų rusiškęj laikraščiai smarkiai užsi-puola ant amerikono Persijos iš-do prižiūrėtojo Shusterio, kuris išdrįso pasipriešinti Rusijai. Valdžiai tarnaujantis laikraštis "Novoje Vremia" reikalauja, kad Rusija pareikalautų nuo Persijos išvijo amerikoniško avanta-turisto. Tasai laikraštis sako, jog tik dėl to amerikono Rusija ir siunčia savo kariūnėn Persijon.

Chinuose, aplinkinėse Čang-Čau, tris dienas traukė snieiai. Užmušta su viršum tūkstantis žmonių.

tojamis reiks už svetainę užmo-kėti. Kol maziau lankytojų bus, reiks mokėti po 10c; susirinkus mokinių daugiau, reiks mokėti mažiau. Už svetainę reiks mokė-ti po 50c. kas vakaras. Iš pradžių mokinama tik utarni-ko vakarą; vėliau, susirinkus daugiau mokinių, bus galima mo-kyti du kartu savaitę.

K. S. Karpavičius.

Iš MANISTEE, MICH.

Sitas miestas yra prie Michi-gano ežero, nuo Gr. Rapids 113 mylių, — turi 12 tūkstančių gy-ventojų; keli metai atgal turėjo 15 tūkstančių gyventojų, bet len-tų piovokloms sumažėjus ir gy-ventojų skaičius sumažėjo. Da-bar čia yra 6 lentų piovoklos ir druskos kasyklos, viena rakan-dų dirbtuvė ir keletas mažesnių dirbtuvių.

Lietuvių yra 3, du vedę, vie-nas turi nuosavą namą. Jie lietu-višką laikraščius neskaito, vadina save lenkais, bet lenkai juos va-dina lietuviais. Manistee paviet-yje yra apie 6 lietuviai fermeriai, bet išsikirstę tarp svetimaucų. Šitose aplinkinėse da yra lauki-nės tinkamos ūkei žemės dikta, kaina \$7 — \$25 akras.

Lietuvių ūkininkų gal yra Ame-koj keli šimtai, ir daugelis be abejonės nori apsigyvent ant ūkių. Būtų todėl reikalingas lie-tuviškas laikraštis paskirtas Lie-tuviams ūkininkams, mokinan-tis šiek-tiek ūkį vesti.

Jonas Besasparis.

Iš HOOSICK FALLS, N. Y.

Lietuvių čia yra apie penkesde-simtis šeim.; pavienių yra nema-žai. Lietuviai veik visi dirba ūkiškų mašinų dirbtuvė, kaip kuris turi ir geras darbus ir už-dirba neblogai. Yra čia ir pasi-turinčių lietuvių, turinčių nuo-savus namus; trys turi karčiamas, mėsos ir valgomų daiktų pardavi-nės. Apšvietimas jų vienok žė-mai stovi; laikraščius ateina ma-žai.

Rugpjūčio mėnesį susitvėrė čionai Sv. Jurgio Dr-ja.

J. Šaulis.

Iš SO. BOSTON, MASS.

Čionykščiai lietuviai 7 spalio dieną įsteigia mokyklą lietuviškos gramatikos ir aritmetikos. P. A. Kliavas surado mokytojus ir pasirūpino, kuom reikia mo-kyklą aprūpinti. Mokytojai yra: P. Naudzius — gramatikos (gal apskritai lietuviškos kalbos? Red.), o Paukštis — aritmetikos. Kaip iš pradžių, norinčių moky-tiesi atsiskaukė mažai, nes tik 7. Prisiršė ir daugiau, bet daugelis galbūt netyčia užkliuvo. (Kuom to-kį manymą korespondentas pa-rei? Red.). Mokyklos lanky-

Photos by American Press Association.

Vaidzdis iš New Yorko gatvėlaivių streiko. Streikuoja apie pustrėčio tūkstančio gatvių va-lytojų, reikalaudami, kad jiems būtų leista gatves valyti dieną, o ne nakties metu. Miestas sam-do streiklaužius, bet su tais nedaug ką gali pasiekti ir gatvėse riogso visos nevalumų kruvos.

O. Klimavičaitė lanko konserva-toriją ir šią žiemą žada ją baigti. Pirmas L. S. M. Ratelio vaka-ras atsisbu 25 d. gruodžio, J. Stančiko svetainė, 305-7 E. 115th st., Kensington, Ill. Z. V. is.

AMERIKOS LIETUVIŲ LIU-TERONŲ DRAUGIJOS.

Suvenytose Valstijose yra ne tik Rymo-Katalikų, tautiškos ir laisvamaniškos draugijos ir lie-tuviai protestonai turi savo drau-gijas. Tarp jų žymesnės:

1. "Dr. Martino Lutherio Draugystė", Waterbury, Conn. Jos vardas rodo, kad ji yra ti-kybiška "liuteriška". Bet ji ne-sunkina narių liuteronų bažny-čios priderystėmis. Prie jos pri-klauso ir reformatai (kalvynai). Ji užsiima tik savitarpine pašė-lpa susirgus ir mirus.

2. "Evangeliska-Liuter. Drau-gystė", Chicago, Ill. Ton drau-gijon tegal įstoti tik lietuviškai kalbanti liuteronai. Ji panaši į pirmiau paminėtą. Užsiima sa-ditarpine pašėlpa. Rengia kas-met pasilinksminimus. Jokių ti-kybinių pareigų pildymo nuo-įstojus narių ji nereikalauja.

3. "Evangeliska-Liuter. Drau-gystė", Collinsville, Ill. Ta drau-gija kiek skiriasi nuo pirmiau minėtųjų. Ji yra maž-daug su-siriusi su vietine lietuvių evan-gelikių-liuterių parapija. Jos įsta-tai reikalauja, kad įstojas narys nevien išpažintų evangeliskos-liuteriškos bažnyčios tikybą, bet jis tur būti ir vietinės lietuvių-evangelikių-liuteronų parapijos na-rys. Bet tie įstatai neastriai da-bojami.

4. "Dr. Martyno Liuterio Drau-gystė", Brooklyn, N. Y." Ta drau-gija yra liberališkiausia. Ji pri-klauso ikisiol prie S. L. A. Už-siima savitarpine pašėlpa.

5. "Sv. Povilo Liet. Evang.-Liut. Draugystė", Waukegan, Ill. Ta draugija priima tik evan-gelikus-liuteriško tikėjimo lie-tuvius. Ji nerengia piknikų nė ba-lių. Jos įstatai sako, kad tokie pasilinksminimai yra nuodėmė.

Užsiima ji savitarpine pašėlpa. Yra ir kitose miestuose lietu-vių evangelikių draugijėlės, bet apie jų gyvenimą nieko negirdė-ti. Pastarame laike ir lietuvių evangelikai-reformatai suorgani-zavo Boston'e, Mass. pašėlpinę Collinsville, Ill. gyvuoja dvi tautiškos pašėlpinės draugijos, kurios didesnių dalyj susideda iš lietuvių evangelikių-liuteronų. Vien-liaudiniai ir dainomis; užlai-kyti teatrališka knygyną su vi-sokiais sceniškais veikalais.

Prie L. S. M. R. priguli ga-biausias sceniškos spēkos kaip-antai panele—Ona Klimavičaitė ir Stanislava Kučinskaitė Panele

Iš ROSELAND, ILL.

14 d. lapkr. čia susitvėrė Lie-tuvių Scenos Myletojų Ratelis. Valdyban išrinkta: Z. Jucevicia — pirm., B. Lindkevia — rašt., p-lė Ona Klimavičaitė — izdinin-kė. Tikslas jo bus:

Lavinis scenos mimikoj; reng-ti vakarus su perstatymais, dek-lamacijomis ir dainomis; užlai-kyti teatrališką knygyną su vi-sokiais sceniškais veikalais.

norėjo, kad Prūsų Lietuvos vei-kejas p. J. Vanagaitis laikytų Collinsville's lietuviams prakal-bą apie Prūsų Lietuvą, bet jis, dėl tų aplinkybių, atsisakė tai padaryti. Ir kitose miestuose pri-klauso tūli lietuvių evangeli-ka prie tautiškių draugijų. "I. Palaimintos Lietuvos Draugija", Chicago, Ill. keli lietuvių evange-likai-liuteronai priklauso.

Skait.

VARDAN TEISYBES.

Meldžių gerbiamos "Lietuvos" redakcijos leisti atsakyti ant da-romų man "Laisvės" leidėjų už-metinėjimų atsisaukime, tilpusia-me "Lietuvos" No. 45, užrašinė-jant prenumeratorius "Laisvės" ir kitų laikraščių.

"Laisvės" leidėjai sako, būk aš paskutiniaisiais laikais važinėju po Massachusetts, New Hamp., New Yorko ir kitas valstijas kai-po "Laisvės" ir kitų laikraščių agentas, būk išduodamas užra-šytiems abonementams kvitas, pa-sirašydavau M. Montvidas, bet ne paimty pinigų nė užrašyti prenumeratorių adresų "Laisvės" redakcijon nepriduodavau. Būk suviltį žmonių atsisaukė jau ke-li dešėtai.

Aš netikiu, kad tai "Laisvė" taip "Lietuvai" rašė (rašyta bu-vo ant "Laisvės" redakcijos blan-kos. Red.). Jūk persergėjimo bū-ti pati "Laisvė" turėjusi savo laik-raštįj pirmą patalpinti, (jeigu lietuviškos bažnyčios tikybą, bet jis tur būti ir vietinės lietuvių-evangelikių-liuteronų parapijos na-rys. Bet tie įstatai neastriai da-bojami.

4. "Dr. Martyno Liuterio Drau-gystė", Brooklyn, N. Y." Ta drau-gija yra liberališkiausia. Ji pri-klauso ikisiol prie S. L. A. Už-siima savitarpine pašėlpa.

5. "Sv. Povilo Liet. Evang.-Liut. Draugystė", Waukegan, Ill. Ta draugija priima tik evan-gelikus-liuteriško tikėjimo lie-tuvius. Ji nerengia piknikų nė ba-lių. Jos įstatai sako, kad tokie pasilinksminimai yra nuodėmė.

Užsiima ji savitarpine pašėlpa. Yra ir kitose miestuose lietu-vių evangelikių draugijėlės, bet apie jų gyvenimą nieko negirdė-ti. Pastarame laike ir lietuvių evangelikai-reformatai suorgani-zavo Boston'e, Mass. pašėlpinę Collinsville, Ill. gyvuoja dvi tautiškos pašėlpinės draugijos, kurios didesnių dalyj susideda iš lietuvių evangelikių-liuteronų. Vien-liaudiniai ir dainomis; užlai-kyti teatrališką knygyną su vi-sokiais sceniškais veikalais.

Prie L. S. M. R. priguli ga-biausias sceniškos spēkos kaip-antai panele—Ona Klimavičaitė ir Stanislava Kučinskaitė Panele

Iš ROSELAND, ILL.

14 d. lapkr. čia susitvėrė Lie-tuvių Scenos Myletojų Ratelis. Valdyban išrinkta: Z. Jucevicia — pirm., B. Lindkevia — rašt., p-lė Ona Klimavičaitė — izdinin-kė. Tikslas jo bus:

Lavinis scenos mimikoj; reng-ti vakarus su perstatymais, dek-lamacijomis ir dainomis; užlai-kyti teatrališką knygyną su vi-sokiais sceniškais veikalais.

lis ir pradėjo rūgoti, jog užsi-rašė "Draugą" pas kokį ten agentą, bet vietoj to, gaunęs "Keleivį", kad aš jam sugrąžin-čiau soc. Aš prie šimto žmonių jam tą pusdolarį sugrąžinau, nors nežinau, kas jam "Keleivį" buvo užrašęs. Aš tikrai žinau, kad "Laisvė" gauna visi, kurie per mane ją užsirašė Fitchburge, Schenectady, Amsterdame, Uti-coj, Detroito. Ir vis parašyda-vau redakcijon kur esu ir kur toliau važinuosiu. Atvažiavęs Chicagon, taipgi parašiau "Lai-svės" redakcijon. Galui paduoti visas vietas, kur buvau ir pas ką apsisitęs buvau. Bet niekur nesi-dengiau Montvido pravarde.

Ir tegul atsako pas mane laik-raščius užsirašę, ar yra toks, kuris laikraščio negautų. Jeigu koks negauna, tai to priežastis galbūt netikęs antrašas parašyta, bet ne mano suktybės, kurių aš nepapildžiau.

Dėl to tai būsiu priverstas pa-traukti šneiziką atsakomybėn. Aš turiu šimtus liūdinių, ku-rie gali palindyti, kad aš taip ne-dariau, kaip aprašyta "Laisvės" persergėjime.

Motiejus Kertiklis,

164 Chesnut st., Milwaukee, Wis.

KĄ TAI REIŠKIA?

Metai atgal prisituntė man W. J. Petkon iš Brockton, Mass., kvitarįjuš, melzdamas rinkti prenumeratą išleidimui rašto: "Laiskas iš Danguos". Aš su-rinkau nuo jo prenumeratorių po 25 centus, viso \$2.50 ir pa-siunčiau antrašu: W. J. Petkon į Brocktoną, Mass.

Metams praėjus ir nesulaukus "Laisko iš Danguos" rašiau ke-lėtą laišką, bet atsakymo nega-vau. Dabar "Keleivį" tas pats "Laiskas iš Danguos" apgarsin-tas; pasakyta: Kas prisijęs gro-matoje dešimtuką, arba markė-nis, aplaikys minėtą "Laiską", kad tik ne nuo W. J. Petkono, bet nuo National Art Co. Antrašas tas pats. Prenumerata buvo po 25 centus, o dabar parduoda po dešimtuką. Tai ką tas reiškia?

Simonas Kiela,

573 W. 6th st., St. Charles, Ill.

AR MES JAU VISKĄ TURIME?

Kalbu tik apie Amerikos lietu-vius ir klausiu, ar mes jau viską turime, ko mums reikia? Nors visko ir negalime turėti, bet nors iš dales galėtume daugiau turėti.

Matome, kad mūsų jaunuome-nė, Amerikoje gimusi ir auganti čia, jau ne lietuvių, jie ne lietu-viški, bet amerikoniški patriotai! Gal sakysit, kad ne. Bet faktai parodo kaip veidrodys, kad mūsų jaunuomenė jau ne mūsų; ji suamerikonėjusi. Kiek mes turime čia gimusių lietuvių, kurie kalbėtų gražiai lietuviškai ir ga-lėtų rašyti? Kiek turime tokių? Gal iš kiekvieno šimto rasim penkis, bet ir tai abejojama; kur kiti 95? Tas būrys susideda iš paskendusų tamsybė, dauguma jų ir angliskos kalbos nemoka, arba ją vartoja prastai.

Kodėlgi taip? Juk turime čia angliską mokyklą ir parapij-

nių lietuviškų turime, bet klef-tos parapijinės mokyklos rūpi-nasi lietuvių reikalais ir tautos pakėlimu, tai rodo mums dabar-tinė mūsų jaunuomenė, kurios daugumas lanko parapijines mo-kyklas.

Ir kaip mes galime norėti, kad čia augusi mūsų jaunuomenė bū-tų geri lietuviai, jei jų tėvai, čia pribuvę iš tėvynės, jau prastai lietuviškai kalba, ir išmoko apie 10—20 angliskų žodžių, mašo juos su lietuviškais, visuomet to-kią maišytą kalbą vartoja, ir taip auklėja savo vaikelius. Čia pri-minėm tik kalbą, apie kitus gy-venimo dalykus dabar nekalbė-sim.

Matydami tokį jaunuomenės žuvimą, rodos, turėtume kaip galint gelbėti ją nuo pražuvimo. Kasgi nežino, kad ištraukimui iš tamsybės ir amerikoniško fa-natizmo mums reikia daug ge-rų, populiarių knygų, laikraš-čių, o pagalias ir atsakančių mo-kyklų. Tik iš kur gauti pi-nigų jų įsteigimui? Juk mes pra-sti darbininkai, atsakys ne vie-nas. Jeigu mes prasti darbinin-kai, tai mokinkimės amatų, kad taptume neprastais! Kur tik ei-sim, vis prieisim prie to, kad rei-kia mokytiesi.

Bet čia priėjom prie piniginio klausimo, tad apie jį ir pakalbė-sim.

Jeigu mes verkiame, kad truk-sta pinigų įsteigimui mokyklų, knygynų, gerų laikraščių, tai pri-valome atminti, kad pas mus at-silankę svečiai iš Lietuvos prisi-krauna tarbas pinigų iš tų pačių nuvargusių darbininkų, dievai ži-no kokiems tikslams, paskiau nors pasijuokia iš amerikiečių paikumo.

Kunigai Tumas ir Olšauskas prakalbėse šaukė, kad Lietuva neturi mokyklų, Lietuvos jau-nuomenė lenkinama, tad ameri-kečiai dėkite aukas Lietuvos mokykloms. Jūs užmirškite, kad esate beturčiai, kad neturite Amerikoje mokyklų, nė svetainių, nė gerų knygynų, kad jūs vai-kučiai amerikonzuojami, kad žūstate svetimaucų bangose! Jūs tai užmirškite, jūs manykit, kad tik Lietuvoje gyvenanti žuva, o jūs čia labai augstai dvasioj kila-te, lai paskiau europiečiai liet-uviai juokiasi iš jūsų tamsumo už jūsų centus ir dolarius.

Argi ne laikas mums patiems pirmiau aprūpinti savo svarbiausius reikalus, o paskui jau glausti kitus po savo pastoge, kada turėsime pats šiokią-tokią. Juk pinigų pas mus yra, ir tie jų rin-kėjai svečiai tūkstančius išsi-veža. Jeigu tie tūkstančiai būtų sunaudojami čia-pat mūsų visuomenės reikalams, tai mes turė-tume du syk daugiau mokslei-vių, daugiau turėtume veikėjų. Galėtume net ir savo mokyklas įsteigti. Taip, mes viską ga-lėtume padaryti, jeigu tik tuos tūkstančius apverstume savo tau-tos bei apšvietos pakėlimui, o ne tokiems reikalams, iš kokių per tiek laiko nieko gero nesulau-gėm.

Todėl rūpinkimės daugiau sa-vo pačių žūstantia visuomene čia Amerikoje.

Našlaitė.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-nors negera.

Italijos oficerias (skaitydamas žinias iš Chinų):—Kaip, karas su mušiais? Ištikro ten, turbūt, kas-n

Spauda ir geležinkeliai — tai tokie logiški prielaidimai, iš kurių dar niekas nedrįso išvados padaryti, kas įvyks už tukstančio metų.

Fr. Nietzsche.

APŽVALGA.

Dėl p. J. Gabrio paskelbto sumanymo išleisti T. M. D. lešomis Encyklopediją, mes "Liet." nr. 42 išreiškėme paabejojimą, begu šiandien lietuviai pajęgtų tokį veikalą išleisti, atsivėlgiant į savo dvasišką ir materialią pajęgą. Paabejojime taipgi, ar Encyklopedija būtiniausia yra mums reikalu šiandien, kuomet svarbesni mūsų visuomeniško gyvenimo laukai dar vos-vos kultūros žagrelė paliešti ir reikalauja, kad visupirmiausia jiems būtų mūsų dvasiškos, doriskos ir medižiagios spėkos, kurias turime, pašvesta. Išsireiškėme tuomet, tojau minties esame ir dabar, kad vienas svarbiausių šiandien mūsų reikalų yra, ar bent turėtų būti, plačiosios liaudies švietimas, kadangi apšvieta — pamatas viso žmonių kultūrinio plėtojimos. Tada dera kitoms tautos, dera ir lietuvių tautai, "Sena tai pasaka" — tikrai, bet tos "pasakos" tiesa pasilieka tiesa.

Senas Sanarys bara mus (žr. "V. L." nr. 46), kam mes, vos gimus sumanymui Encyklopediją leisti, tuojau kelią trukmą ir pasiskubinę "pilti ant T. M. D. kibirus šalto vandens". Jis, todėl, net abejoja, begu mums, kadangi mes "pasmerkia" Encyklopedijos leidimą, ištikro tautos kultūra rūpinti taip, kaip jam, Senam Sanariui. Paikystė būtų ginčytis dėl to, kam ta tautos kultūra rūpi daugiau, kam mažiau. Ji gali rūpėti lygiai Senam Sanariui, kaip ir mums, kaip ir visiems kitiems, kurie tik savo tautos, savo žmonių labui veikiame. Skirtybė esti tame, kaip mes tos kultūros reikalus suprantame ir kuriais obalsiais vadovaujamės savo darbuose jos ugdymui, jos priekyn pastėjimui. Kaip tūlas gali abejoti apie rūpestį kultūra ty, kurie nemato dar viso išganymo Encyklopedijoje, taip kiti, lygiu būdu, gali paabejoti apie rūpestį ty, kurie vėl tautos kultūrą mato pražydesiant išleisdu keletadesimtoms Encyklopedijai. Nė vieno, nė kito čia tečiaus nėra. Čia tik point of view. Tikslesnis ar ne taip tikslus šios valandos tautos kultūrinio reikalų supratimas.

Anaiptol neneguojame pačios Encyklopedijos leidimo ideos, nemažiname jos svarbos, negi abejojame, kad laiku — kommt Zeit, kommt Rat — taip sustiprėsim, kad jos išleidimas nebebus toks didelis, perlpti sunkus kalnas. Bet dabar vis tik turėtų labiau rūpėti duoti ką-nors tam daugeliui, kurs dar nieko, ar bent maža teturi, azuot' besirūpinus dar daugiau duoti tam ne daugeliui, kurs ir be to jau turi.

Senas Sanarys, bardamas "Lietuva" už nepritariau J. Gabrio sumanymui, moka dar ir papyktauti. Nė iš šio nė iš to, jis primeta "Lietuvai" bankus etc., pagalios reikalauja atsakyti į jo pastatytus — "nesmagius", jo nuomone, — klausimus, būtent: kiek "Lietuva" išleisdu elementorių, kam ji pati leidžianti encyklopediją (kad ir mažą) ir kas ją skaitysi; ar ji daranti iš savo encyklopedijos dovant visuomenę, ar tikisi, kad visuomenė atlygisianti už tai dolariais. Tie klausimai nėra taip "nesmagūs", kaip kad jie naivški. Senas Sanarys, taip arti pažįstas bankus etc., neatskiria, ar bent apsimeta nežinas, kad Redakcija ir Išleisduvė yra atskiros įstaigos. Ne "Lietuva", tariant ne "L." redakcija, jos vardu kalbanti, kas nors išleidžia ar neleidžia, tik jos leidėjai. To nežino tik tas, kurs tyčia nenori žinoti.

Spalių 22 dieną Kriokavoj pasimirė kunigas Stanislovas Stojalovskis. Jo vardas plačiau tarp lietuvių mažai žinomas, bet savo tėvynėje, Galicijoje, jis buvo populiariausias, ypačiai laudjė, asmuo beveik per ištisus trisdesimt metų. Ir ištikro, jo gyvenimas, tai gana stambus lapas paskutiniųjų laikų Galicijos politiško ir visuomeniško gyvenimo istorijoje. Kunigas Stojalovskis paskilbęs kaip pirmas savo ša-

lies kaimiečių judintojas, jų sąmonės budintojas, pirmas jų švietėjas, mokiniojas ir įžymiausias išjudintos politiškos ir visuomeniškos gyvenimo laudies vadas. Tiesa, nevisuomet jis buvo geras ir ištikimas vadas, nevisuomet sugebėjo savo vedamąją liaudį vesti tiesiu keliu. Jo pirmame 1879 m. sušauktame Bialoj liaudies susirinkime sutverta krikščioniška žrionių partija perėjo įvairias kalcinas, neskyj mainydamą savo vardą, savo spalvą ir savo obalsius, susibroliaudama, trumpesniai ar ilgesniai laikui, kuone su visomis, kokios tik Galicijoje randasi, politiskomis šalininkybėmis. Be to, jo priešininkai užmetinėja, būk jis ant savo sąžinės turėjęs ir labai juodų dėmių, būtent, broliavęsis su Rusijos valdžia, buvęs godus pinigų, apgaudinėdavęs ir išnaudodavęs žmones, turėjęs sąsyes su augstesnėmis bažnyčios valdžiomis dėl moterų ir t. t. Nežiūrint, tečiaus, to, lygiai prielankieji jam, kaip ir neprielankieji pripažįsta, kad Stojalovskio nuopelnai, kaip pirmo Galicijos liaudies sąmonės budintojo, yra dideli. Trisdesimt metų atgal į kaimiečius, į liandį Galicijoje žiūrėta kaip į neveikiamąjį politiską gaivalą, su kuriuo niekas nesiskaito. Ačiū kn. Stojalovskio veiklumui, šiandien ta pati liaudis lošia jau nemėkiant rolę politiskame gyvenime, rinkdama dagi savus pasiuntinius parlamentan.

Čekijoje senenai pasimirė turtininkas dvarininkas Iefman Janovskis. Ketvertą metų atgal jo turtas siekė vieng milijoną ir septynis šimtus tukstančių kronų, ir kadangi velionis vedė gana paskemingas žmonės pirkimo operaciją, turtas jo, be abejonės, turėjo iškilol dar labiau paugti. Atidarius jo testamentą pasirodė, kad Janovskis visą savo turtą užrašęs pusiau dviem čekų tautos įstaigom, būtent, Mokyklų Motinėlei (Ustredni Matice Skolskiej) ir Ilavkos (čekų mokyklų akademijos įsteigėjo) vardo kolegijai neturtingų akademikų šelpinui. Tiesa, ant šitų paveldėjų antdėta dar keletas įvairaus didumo legatų, abneloj sumoj nesiekiančių tečiaus daugiau kaip 200 tukstančių kronų (iš to 20 tukstančių kronų gaminėms, apie 10 tukst. kronų tarnams ir darbininkams), bet ir čia kuone viskas vien viešiesiems reikalams. To kiuo būdu tos tautiškos čekų įstaigos gauna apie pusantro milijono kronų.

Kuris Lietuvos turtuolių į dvarininkų, ir kiek, aukavo iki šiol tautiškiems Lietuvos reikalams? — Och!

Laikraščiai praneša apie vėl vieng negro nulynčiavimą. Atsitiko tatau Oklahomoje. Negrų išgabenta į laukus ir kulkomis sušaudyta už tai, kad jis baltą moteriškę ant trotauo pastūmęs. Lynčo teismai Amerikoje yra taip paprastas apsiereiskimas, kad apie tai mažai ir bekalbama. Kas indomiau, kad kaltininkai, dalyvaujantieji tokiose žveriskose žmogžudystėse, patraukti atsakomybėn, paprastai be jokios pabaudos paleidžiami. Taip antai senenai Coatsville, Pa., išlėsiu gauda ant lauzo gyvą sudegino negrą Walker. Įvyko teismas, ir jie visi buvo išteisinti. Vienas jų atvirai prisizino, kad jis prisidėjęs prie tos žmogžudystės, ir vis dėlto teismas jį be jokios pabaudos paleido. Kaltininkas apileido teismo salę, kuomet čia susirinkus minia jam dalnais plojo....

Ta pačią dieną, kaip ir Coatsville's atsitikimas, Durant, Okl., nulynčiuota kitas negras. Jo lavonas buvo privaržytas prie lentos, lynčinkai ką, susirinkę aplinkui, darė sau pramogę. Visa ta scena buvo kažnkaip nu fotografuota ir paveikslėlis patalpinta vietiniame laikraštyje. Topekojo negrų leidžiamas laikraštis "Plaindealer" tą paveikslėlį patalpinęs, prašo ir visų kitų negrų laikraščių jį išsispauzdinti, kad parodžius pasauliui, kad "civilizuotoji Amerika" sugeba padaryti.

Prieš porą savačių, netoli Charleston, Pietų Carolinoje, nulynčiuota negras — anote "Charleston Evening Post" laikraščio — "labiausiai mėgiamu ir up-to-date būdu". Įžymieji piliečiai automobiliais atvykę dalyvauti

prasikaltusio negro nudaigojime. Paskui jo pirštai buvę nukapati ir kaipo "souvenirai" įžymesniešms piliečiams išdalinti. Komentarai nereikalingi. Pat-sai Topekos "Plaindealer" tik pažymi: Kokia tai didelė, sako, begėdystė esanti, kad ponui Talfui, šios šalies prezidentui, to visos valstijos važinėjant ir apie tautų santaiką ir sandorą beplepant, jojo paties valdybose dedasi kasdien tokios bauriausios rūšies žmogžudystės!

VYRIAUSIOJO REDAKTORIAUS IŠPAŽINTIS.

(Žr. No. 46)

— Jūs tik man dabar pasakykite, — tarė jis valdininkui, — kame šitie kiemai yra, taip kad mes galėtumėm juotikriausiai juos aprašyti. — Ir jis parodė jam parinktasias tris fotografijas.

— Šitos ve tai Džonso sankrovos užpakaly. — tarė valdininkas.

Leidėjas tuojau atidėjo fotografiją į šalį.

— Ne, — tarė, — šios mes negalime panaudoti. Džons — tai mūsų laikraščio prieštaiš.

Tatai reikė, kad Džons visad mūsų laikraštyje skelbiasi....

Todėl, vieton Džonso užpakaliu kiemo, leidėjas parinko kitą, ir sekamo nedėldienio numeryje buvo pašvesta pusė lakšto aprašymui "Biauriausio nešvarumo mūsų miesto užpakalinuose kiemuose". Įvardijome dagi, kiemo kiemai taip nešvariai užlaikomi ir, šalia aprašymo, parodėme dagi indėntomis fotografijomis.

Peržiūrėję tą puslapį nedėldienio rytą man puolė į akis mažytė leidėjo kortelė puslapio apačioje su antraštu:

"Skelbtis visada apsimoka!"

Nugi dabar jums, turbūt, indomu žinoti, kokias rūšies yra tos mano vedamosios laikrašties.

Ir ką galii į tai atsakyti! Bėgyje ty dešimties metų stengiausi daryti kuogeriausia, kiek tatau man tokiose apstovose buvo galima.

Tebesistengiu daryti kuogeriausia ir šiandien, kiek tatau galima žmogui, kurs negali su savo duona ir svietu peštis....

Jūs atsimenate, kaip leidėjas, pavezdamas man laikraščio redakciją, kalė man į galvą šiuos tris dalykus, kurių aš visada tu-rečiau atminti:

Pirma: laikraščio švarumas ir padorumas.

Antra: moralė atsakomybė prieš visuomenę.

Trečia: laikraštis — kaipo galinga veikiamoji jėga miesto reikaluose ir politikoje.

Nugi, ištikrųjų, ar mūsų laikraštis gali pasigirti švarumu ir padorumu? Ar jį gali skaityti jaunimas padorioje ir save gerbiančioje šeimynoje?

Be abejo, jeigu peržiūrėjus abnelu žinių skiltis, nieko tokio bloga ten nerastum. Bet štai turiu prieš save ant stalo numerį: peržiūrėdamas rūpestingai suredaguotas naujienas, šalia jų matau skiltį skiltis visokeriopausių specialistų, visokių patentuotų gyduolių apskelbimų su įvairiausiais pasiūlymais netik vyrams ir moterims, bet taipjau vaikams ir jaunutėms mergaitėms. Rasi ten visokių prigaivų, visokių šundaktarių fabrikuotus vaistus, visokių medikalių institutų, visokių klinikų, įsteigtų begėdingam, besąžiningiausiam lengvatikių žmonių išnaudojimui.

There's a reason! Suprantama, čia yra tikslas visokiems "specialistams" skelbtis ir skelbti apie "vyriškumo nužudymą", "nusilpnėjimą", "jaunystės išdykimą" ir visa tatau dėti laikraštis labiausiai puolamose ir akį vietose, idant skaitytojai diena diemon, metį metais galėtų greičiau tat pastebėti, skaityti.

Ar gali gi tokia ty apskelbimų draugystė su skaitomomis žiniomis pasilikti be intekmės į jaunus vaikus ir mergaites? Ar tokios biauurenybės tinka doram, švariam šeimyniskam laikraščiui? Istiesy, jeigu kuris mano reporteris policijos nuovados sumanytų ką-nors panašaus imbrukti laikraščio skiltį, aš jį tuojau nuo vietos atstatyčiau. Bet čia kas kita: visi tie apskelbimai — tai finansinis business ofiso re-nas, tatau, suprantama, niekas ne gali su savo duona ir svietu peštis.

Moralė atsakomybė?

Tikėkite manim, kad mes niekada neįsileidžiamė iš omens prie-dermių, kurias esame kalti visuomenėi, ir tečiaus ve ir dabar, peržiūrėdamas gulintį prieš mane paskutinį laikraščio numerį, matau jame keletą tokių dalykų, kurie, prieš kuriuos — jeigu tatau man būtų leista — aš kuoveikiąsiai persergėčiau kiekvieną savo skaitytoją, kurių turime apie penkiasdešimt tukstančių.

Apleiskime be jokių pastabų speciales skiltis, pavestas skelbtis visokiems praregiams, bur-tininkams, delnų skaitytojams, kortų metėjoms, laimės spėjėjoms, etc. Visa čia rasimė, bet palyginus juos su kitos rūšies aršiausiais išnaudotojais, tie akių monytojai išrodo tik menk-niekis. Todėl veton to, žvilgtelkime į šaligretį puslapį, kame matome stambiomis raidėmis gražiai sustatytus apskelbimus trijų pinigų skolintų-palūkinimų — ty slidžių žmogų skilčių, kur iš vargų žmoneliu išsiurbia paskutinį kraujo lašelį. Jūs jų nepažįstate? Jų specialiskumas — tai skolinti jums pinigus ir už paskolą išlupti iš jūsų nuo to lig 120 nuosimėčių per metus. Jei jūs kaip nors neatmokėsite vienos ratos, jūs turite atnaujinti paskolę, ir nuosimėčiai kila augstyn. Papasakosiu vieng atsitikimą.

Tris metai atgal vienai vargšėi moteriškai mirė jos vienturtis sūnus. Reikia palaidoti, o čia pinigų nė grašio. Ji randa mūsų laikraštyje skolintų apskelbimus ir štai, nuėjus pas vieng jį, pasiskolina \$25, sutikdama atiduoti \$30 mokėdama kas savaitę po 2½ dolario. Gerai. Bet štai būdavo tokios savaitės, kur jį negalėdavo ty 2½ dol. skolintuol atmokėti. Ir tuomet skolintojas įvairiais grumojimais areštu, teismu etc. privėždavo jį pasirašyti po naują paskolę. Jį pasirašydavo — ką darysi nepasirašius, — sutikdamas mokėti dar didesnę sumą. Perėitą žiemą ateina jį pas mane į redakciją ir asarodama išsipa-sakoja savo bėdą. Ji išmokėjus išolindamajai kompanijai, regis, 175 dolarus ir vis dar buvo jai kaita \$30 pirmutinės paskolės!

Pirmame užsidedime norėjau begti ir ištaškyti visą tą lupikų kompaniją, bet veik susigriebiau: jug tą nelaimingą moteriškę mūsų pačių laikrašties į tinklį įvyliojo....

Pagalios atsiminai, kad vyriausias laikraščio redaktorius negali su savo duona ir svietu peštis!...

Dar kitas moralės atsakomybės žiedelis.

Šiuo sykiu — pastabėlė skaitytojams. Tūli gal ne žino, kas tai yra ta "pastabėlė skaitytojams"? Yra tai, rodos, visai nekalts dalykėlis, o tečiaus koks nedoras, toks vyliugingas! Pastabėlė skaitytojams yra tai apskelbimas, apvilktas žinutės rūbais, sustatytas tomis-pat raidėmis kaip ir paprastos žinios ir išspauzdintas paprastų žinių skiltyse. Kaip gi skaitytojais gali jį atskirti nuo žinių? Jokiu būdu — bent mūsų laikraštyje.

Paprastai "pastabėlė skaitytojams" dedama laikraštui kaipo telegrafinis pranešimas. Štai vieng jį prisizusta iš Arizonos, sustatytu antrašu raidėmis, kokio-mis ir kitų žinių antrašai susta-tyta. Šita "žinia" prisizusta mūsų specialio reprezentanto, — kaip jis pats save vadina, — žmogaus, užsimanęio medžiojimu apskelbimų svetur, taigi ne savo mieste. Ji yra labai tipiška. Žinutė praneša apie suradimą naujos aukso gyslos, žadančios "stebuklingas aukso kasyklas". Tai ir visa. Bet to ir pakanka! Sekla pasėta. Sekama nedėldienį mūsų apskelbimų vedėjas pašvęs pusę laikraščio puslapių aprašymui šitų naujų aukso kasyklų Arizonoje, siūlysi žmo-nėms, pirkti arkeijas — arkeijas, žadančias pakilti nuo 20 lig 100 nuosimėčių bėgyje vieng metų, o paskui — neapsakomi turtai!...

Gal, manote, kad pasaka apie aukso kasyklas čia ir pasibaigia? Anaiptol. Jei atidžiai skaitysite tą visą puslaktį užimantį apskelbimą, rasite ten patariną dar sekti finansinių pranešimų skiltis. Už kelių dienų ten pastebėsite skaitlinių pluoštą, trūbijančių apie Arizonos kasyklų akcijas. Straipsnelis turės visai užtikimų žinių išvaizdą, išspauzdintas regularej finansinių pranešimų skiltyje, su parašu "Zvalgas" apa-čioje. Zvalgas? Kas jis toks? Aš patsai nežinau. Visa, ką žinau,

tai tiek, kad Zvalgas prisijūnia-ma mums kasdien mūsų specialio apskelbimų agento....

Nesenai laikraštyje The Outlook Theodoras Roosevelt išspauzdino straipsnį, kuriame jis atkreipia domą į tas finansines prigravystes ir sukybes, kurių pavyzdėliu yra tariamosios Arizonos aukso kasyklos. Pastaruoju laiku Krasų Žinyba keletą jų išstumė iš biznio, bet tik po to, kaip tie prigravikai buvo prisiplešė jau 80 milijonų dolarių! Vienas trečdalis ty 80 milijonų, sako, buvęs išleistas apmokėjimui apskelbimų laikraščiuose. Tik panisiųk! 25 milijonai išviliotų iš biednų žmonių pinigų pateko į laikraščių leidėjų kišenių!

— Mes irgi savo dalį atsiemėm! — Ar mes kada-nors ką-nors nuveikėme visuomenės labui? Ar mes kada-nors užstojome už žmones prieš pelnagodzias korporacijas? Nugi, syki, keletas metų atgal, buvome pakėlę gan smarkų riksmą prieš tramvajų kompaniją. Buvo dėl ko!

Dirbęs jau gana ilgą laiką savo redaktoriškoj kedėj, aš tuomet jau gana gerai žinojau, iš kur eina man duona ir svietas. Dalis, žinojau, čjo iš tramvajų kompanijos apskelbimų pavidale: dalis iš business ofiso pavidale dovanų kelionės bilety. Bet štai vieng kartą koks-ten vargšas pilietis, nemokąs dagi žodžio gramatiškai parašyti, prisijūnia man laiška, kuriame jis labai nusi-skundžia ant nevykusios tramvajų linijos tarnybos apielinkėję, kame jis gyvena. Tramvajų tarnyba stačiai, sako, nebeapkenciam. Maščiau apie apskelbimų mūsų laikraštyje ir dovanų kelionės bilety, ir suglamžęs laiška, numeciau. Matote, savo kuvoje su Milžinu Nusiminimu aš pertankiai būdavau sumušamas....

Bet, truputį pagalvojęs, aš vėl pakelčiau nuo aslos laiška ir nustyplinau pas leidėją. Mat, impuolė man į galvą štai kokia mintis: surinkti juotesingiausias, juotikriausias žinias apie tramvajų tarnybą, išspauzdinti visus laiškus, kuriuos tik gausimė iš žmonių ir pradėti kovą žmonių reikaluose. Maniau taip: jei mes to nepadarysime, tai kitas kuris-nors laikrašties padarys.

Net nusistebėjęs, išgirdęs iš leidėjo visai ramų atsakymą:

— Gera mintis! Varykite! Antrytojas jau mūsų laikraštyje buvo straipsnis su stambiomis raidėmis antrašu, išpa-kojias visą teisybę apie tramvajų liniją: kaip nelentmas vagony bėgiojimas, kaip jie kimštinau prisikimę keliaujančių, kaip kompanija ignoruoja žmonių skundus, etc. Vedėme tokią kovą ištisą savaitę, ir žmonės, susitikdami mane gatvėje, sveikino ir gyvė:

— Šauniai! Laiška šimtais čjo mums kasdien su palinkėjimais neapleisti užimtos. pozicijos. Kaikurie klausė taipjau, ar mes nesibija tramvajų korporacijos? Ar mes negauna dykai bilety?...!

Tiesa pasakius, aš patsai stebėjaus. Bet ve antros savaitės gale gaunu iš leidėjo įsakymą, nieko daugiau apie tramvajų kompaniją nebespaudzinti. Gal tramvajų tarnyba pagerėjo? Anaiptol! Priešingai. Visą tą mūsų kovą kompanija stačiai ignoravo.

Einu pas administratorių pasiteirauti, kaip dalykai stovi. Tas emė juoktis.

— Jūs, turbūt, ne neužodėte, — tarė jis, — kad ta jūsų sumanytoji kova prieš tramvajų kompaniją įvyko kaip tik panagioj leidėjui valandoj.

— Kaip tai? — Nugi. Prieš porą savačių mūsų senis buvo aštriai susikir-tęs su tramvajų kompanijos apskelbimų agentu dėl kainų, ir kompanija atėmė iš mūsų savo apskelbimą. Agentas buvo iš vadines jį stačiai plėšiku. Nu, bet dabar jau viskas pabaigta.

— Kaip tai pabaigta? — Nugi taip. Juodu susitai-kė ir padarė naują kontraktą. Tuo ty pasibaigia visa mūsų žmonių reikaluose batalija prieš tramvajų kompaniją.

— There's a reason! — tariu sau.

Dar vieng syki buvome už-emę tvirtą, bent tariaimai, poziciją. Šiuo sykiu mes prisidėjome prie Collier's laikraščio, jo kovoje prieš patentuotų gyduolių gaudrašius. Ir čia vedė kovą jau patsai leidėjas.

Kiek prieš tai aš buvau išspauzdinęs ką tokia, ko, apskelbimų žvilgiu, man neperidėjo išspauzdinti. Pasekė buvo to-kia, kad leidėjas, pasišaukęs mane, pagrūmojo, kad aš turis daryti taip, kaip įsakytas, o ne — tai turėsiąs eiti šeko pianti. Duona ir svietas vistik buvo man dar reikalingi daiktai, ir aš prisizadėjau klausyti.

— Atminkite visada, — tarė man, išeinant iš jo ofiso, leidė-jas, — kad jeigu duodu jums kokį-nors įsakymą, aš noriu, kad tas mano įsakymas būtų išpildytas. Nereikalauju, kad jūs už mane galvotumėte. Aš žinau, ko noriu, ir jūsų meldžiu tik išpildyti, ką sakomi.

(Toliaus bus).

Psychologiskias Momentas.

Mokytoja Europa (Haagos Jaunų Ponačių Akademijoj):—Šitam aš visai nepritariu, ir kaip tik peštynės pasibaigs, turėsiu simaišyti ir padaryti joms galą!

Kiek prieš tai aš buvau išspauzdinęs ką tokia, ko, apskelbimų žvilgiu, man neperidėjo išspauzdinti. Pasekė buvo to-kia, kad leidėjas, pasišaukęs mane, pagrūmojo, kad aš turis daryti taip, kaip įsakytas, o ne — tai turėsiąs eiti šeko pianti. Duona ir svietas vistik buvo man dar reikalingi daiktai, ir aš prisizadėjau klausyti.

— Atminkite visada, — tarė man, išeinant iš jo ofiso, leidė-jas, — kad jeigu duodu jums kokį-nors įsakymą, aš noriu, kad tas mano įsakymas būtų išpildytas. Nereikalauju, kad jūs už mane galvotumėte. Aš žinau, ko noriu, ir jūsų meldžiu tik išpildyti, ką sakomi.

(Toliaus bus).

LAPELIS.

Ant Chinijos sosto sėdi visai jaunutis imperatorius — kūdikis dar.

Tokio amžiaus vaikuėgaliai pas mus Lietuvoj dar plikais stibikauliais tebelaksto.

Bet Chinijos valdonas gerai supranta kas jis toks.

Šią vasarą pradėjo jį mokyti skaityti ir rašyti.

Visas Pekinas šventė tą istoriską dieną.

Imperatorius, žiūrėdamas iš savo rūmo lango į iliuminuotą miestą, griežtai tarė:

— Nenoriu mokyti!

Senas mandarinas emė prikabinėti:

— Dangaus sūnau, kaipgi taip — imperatorius ir nemokės savo pavardės pasirašyti po manifestais....

— Simts kalakuty, aš ir be rašto esu imperatorius!

Mandarinai daug vargo turėję, kol valdoną prisodino prie abėcėlės.

O valdonas tinginiauja ir vis niurzga:

— Nenoriu mokyti! Esu ir taip imperatorius!

Jam labiau patinka žaisti su švininiais kareiviais ir mažomis kanuolėmis, — žinoma, tas imperatorius labiau pritinka negu mokslas — muštuti kareivius kiekvieno imperatoriaus pašaukimas!

Sykj imperatorius, bezaidamas su kanuolėmis, išgirdo, kad jį mandarinai apie kažką paslaptinai šnibzdasi ir šnibzdasi.

Imperatorius pastatė ausis ir nusiklausė, kad mandarinai tavienatos mini:

— Revoliucija, revoliucija.... Imperatorius spyrė koja į savo artileriją ir visa gerklė suuko:

— Atsibodo man su kareiviais žaisti; nupirkite man tą žaislą — revoliuciją!

Seni mandarinai išbodo, žadą jiems užtraukė. Atsikvošėje, prakalbo:

— Negalima, dangaus sūnau! — Aš noriu! Esu imperatorius!

— Dangaus sūnau, revoliucija yra baisus daiktas.... galvas kapoja....

— Kam? — Mandarinai vienas į kitą dvilki-telėjo ir susimastė.

Imperatorius visa gale timp-

telėjo seniausiam mandarinui už kasos:

— Kam kapoja galvas? Kas? Mandarinai sunkiai atsiduso:

— Dangaus sūnau, revoliucija tat velnio išmisla.... kapoja galvas imperatoriams, jei tik prisigriebia prie jų, ir mandarinams....

— Ką?! Ir man tas velnio išmislas galvą nukirs?!

— Taip bus, imperatoriau!....

— Pažiūrėsimė, pažiūrėsimė.... Mandarinai, girdite, kad man tuo-jau pakartumėte tą velnio išmislą. Girdite!.... — imperatorius rūščiai treptelėjo mažą ko-jelę ir atsisotoj karingon pozon. — Aš liepiu! Rašykite manifestą — aš, Chinijos imperatorius, numylėtas dangaus sūnus, į dvidešimt keturias sekundas prisakau pakabinti ant kartuvių velnio išmislą — revoliuciją.

Mandarinai suradė, o imperatorius apačioj sukveijojo vieng raidę — savo pavardės inicialą.

O paskui.... paskui, žinoma, visais pakeliais kartuvės stovėję.... Toks buvo noras kūdikio-imperatoriaus! Petras Butėnas.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

K. S. Karpavičius. Viena korespondencija telpa, kita netilps. Gaila vietos tušties ginčams.

Kerdejiu, Lawrence, Mass. Aitvaras bus teisiamas, todėl jo darbai teisme aikštėn išeis. Dabar, pirm teismo, negalima apie tuos darbus rašyti.

JUOKELIAI.

Apsisergėjimas.

Gydytojas (savo mažai dukri-kei): — Sakau tau, jeigu tik tu nebūsi gera, aš emės diržą tuo-jau tau inkrešiu.

Dukrikė: — Gerai, tėtė, ale pirmą turėsi duot man chloro-formo.

Nepaprastas dalykas.

— Mama, — klausė Juozukas, — kiek gi galų turi cukrinės lazdele?

ponaičių Akademijojų...
stynės pasibaigs, turė

seniausiam mandu
sos:

Kam kapoja galvas? Kai
darinas sunkiai atsidus:
Dangaus sūnau, revoliucij
inio įsimislas... kapo
imperatorius, jei tik jo
ia prie jų, ir mandu
...
q? Ir man tas velnė
galvą nukirs! —
up bus, imperatoriau!...
ziūriusime, pažiūrėsim...
inai, girdite, kad man to
kartumėtė tą velnė
Girdite!... — imper
ščiai treptelėjo maža lo
atsistojo karingon pa
Aš liepiu! Rašykite m
— aš, Činijos imper
mylėtas dangaus sim
mės keturias sekimas
pakeičinti ant kartųjų
nišlā — revoliucija.
inai savarakių ir dūgav
toj sukrevejoj vienu
au pavarėdė iniciat
i... paskui, žinoma,
liais kartuvės stovė
s buvo noras kikiūni
us! Petras Butėnas.

LIOS ATSAKYMAI

arpavičius. Viena ko
ija telpa, kita netilpa.
as tušioms gincams.

Lawrence, Mass.
as teismas, todėl jo
ne aiškinti išeis. Da
ismo, negalima apie
rašyti.

DKELIAI.

isiergėjimas.

s (savo mažai dukr
akau tau, jeigu tik tu
a, aš eimes diržą tu
ukrėsim.
: — Gerai, tėtė, at
esi duot man chlovo

reprasas dalykas.

na. — Klausė Juozukas
i galų turėtinės la

rantama, du galu.
man dyvai, aš jau tu
ikandau ir vis du da
stebejos Juozukas.

Minkštastis.

sykštulis važiuo lė
s kaktik buvo išdėg
nas aplinkui skandis
s, nelaimingų padėgij
s, nedarys nė skaito
tiems, ragina savo ve
uplak arklius ir vaik
Tų žmonių nelaimė
n širdį drasko.

milgos griebiasi.

: — Sak, Pranas vėl
Tiesa, ji turtinga b
figura. figura: plojyt
smilga.
is: — Na, žinai, skel
i skėsti. O skėstianč
griebiasi.

Tikėjimų Istorijos Rankvedis.

Su paveikslais.

Parašė bendradarbiaujant kitiems mokslininkams

P. D. Chantepie de la Saussaye

Teologijos prof. Amsterdame.

Vertė J. Laukis.

ros sektos įsteigimas; jis abelnai davė smarkų stumį tikėjimiskoms permainoms Indijoje; pats Sikchų tikėjimas atsirado po jo intekme. *Nanak*, šitos sektos įsteigtojas, gimė 1469 m.; jis skelbė dievo vienumą, kuris reikia garbinti teisingu gyvenimu, ir kastų skirtumą skaitė neteisingu, nors atvirai nejo prieš jas. Savo svarbą sikchai kalti ne savo mokslui, tik tai rolei, kuri teko jų dalion istorijoje. Jų teologija tame pavidale, kokiam ji yra išreikšta jų biblijoje (Adi-Grant), apima nesuderinamiausias mąstis, svarbiausios gi pažiūros yra indiškosios paėigos. Ne rojus, ar dangus yra galutiniu tikslu, tik atsiluosavimas nuo vėles persikėlimo, pavieniškos buvybės pertraukimas. Žmogus, kuris veikia po vienos iš trijų guntų (gerumo, aistros ir tamsybės ypatybės, kurios yra žinomos iš Sankijos ir kitų indiskųjų sitemų) intekme, papuola naujiems gimimams; jie liaujasi dėl pilno iširpinimo dievybėje (šitas tikslas vadinama nirban-nirvana). Bet sikchai iš šito mokymo nedarė išvado, kuris buddybės skraite ir išlauko jo pusės nuvedė į vienuolišką gyvenimą, kadangi jie visai nepripažysta askeiškio gyvenimo, bet, vienval kreipdami mąstį linkui savo tikslo, jie podraug ima dalyvumą žemiškuose dalykuose ir žiuri į tą, kas yra sviete, o ne iš lauko jo pusės. Tiek pat mažai užvertas savyje ir jų supratimas apie dievybę. Augščiausia esybė, kurią jie vadina Gari-Govind, arba kitais vardais, aprašoma tai kaipo absolūtiska butis, pantejybės kalba ir paveikslais, tai kaipo pilnoje prasmėje sužiningas asmuo. Sulyg savo mokytojų ir perdėtinių guodojimo, Sikchai sutinka su daugeliu kitų tikėjimiskų bendrijų; bet vargiai kur guru autoritetas teoriškai ir praktiškai yra statomas teip augštai ir jam rodoma yra klausybė pilnėsnybės formoje, kaip Nanakui ir jo įpėdiniams. Štie įpėdiniai yra ne tik Nanako įsikunijimais, bet tiesiog yra dievinamais; užtenka jų žodžio, idant įvykdinti sujungimą su Gari, Pirmieji guru buvo gana nežymūs žmonės, kurie, nors ir surinko aplink save mokinius, bet neiškelė sikchų bendrijos į tvirtą padėją. Ketvirtas jų surinko sektą šventinamyje, kurio aukštinės bonės dar ir dabar atsimsuša ant švento Amrtzaro ežero. Penktas guru, *Arđžun* (1581—1616) buvo žmogus apsvietas, kuris sukompiilavo Adi-Grant ir pats paliko daugelį poetiškų veikalų. Prie jo sikchai pirmu kartu pasiekė politišką svarbą ir įėjo į kovą su mahometoniska galybe; padava kaltina didįjį mongolų už Arđžuno myrį. Prie jo sunaus, sikchai emėsi už ginklo ir nuo to laiko vedė smarkią kovą su mahometonais, įgydami šioje karėje, nusiteisioje daugiau kaip metasiūti, fanatybė ir išimtinybė, ikišioliar buvusius svetimais indiškosiomis sektoms. Augščiausia savo tašką šita kova pasiekė prie dešimtojo guru, *Govind-Singcho*, karalius Aurengzebo bendralaikio. Jis pridėjo prie švento rašto priedą iš kariškų giesmių, idant uždegti sikchų narsą. Šitas "Grant dešimtojo karaliaus" veikalas vienok neužsiliko kaipo šventas raštas. Govind-Singch davė savo valdinimams tvirtesnę politišką ir karišką organizaciją. Kaip jis 1708 m. mirė, tai nepaskyrė sau įpėdinio, teip kad su juo pasibaigė guru eilė. Jis yra tikru Sikchų tautiškybės įsteigėju. Jis juos sujungė į visuomenišką visybę (*kehalsa*), surištą paprasta pašventinimo (*pa-chul*) ceremonija ir tuomi padėjo jų pilną atsiskyrimą kaip nuo mahometonų, teip ir nuo indų. Todėl, kaip ateinančiame metasiūty mongolų karaliuja iširo, tai sikchai Pendzabe, panašiai marattams Dekane, stojosi jų galybės pasekėjais. Vienok viduriniai nesutikimai galėjo susilpninti sikchus, jei nebutų pasirodė energiškas žmogus, pataikęs juos suvesti į vienybę. Tai buvo Randzit-Singch (1780-1839), sutvėręs karaliują Lagoroje, padariusią anglams tiek kibelių ir pergalėtą tik po dviejų karių 1849 m. Dabartiniam laikė Pendzabę priskaitoma dar iki dviejų milijonų sikchų tikėjimo pasekėjų.

Bet pasiremiant augščiajam pamintetu, nereikia manyti, kad didžiojo mongolo karaliuja stojosi tvirta siena mahometoniskai teisiatikybei. Jau a priori, šitas butų netikimu. Karališkas namas buvo mongoliškos paėigos, o mongoliškieji vidurinių amžių užkariautojai abelnai atsizymėję tikėjimiska apkanta; visoki tikėjimo išpažinimai rado pas juos priėmimą ir atsiliepinimą: "Dievas ant dangaus ir chanas ant žemės" — buvo jų aforizmu. Nors didieji mongolai Dėlėje tapo musulmanais, vienok nuo jų negalima buvo laukti didelio prisirišimo prie šito tikėjimo, ir jų valdinių didžiūma priklausė dar prie indujybės. Ant šitos dirvos išaugo tikėjimiskas didžiojo *Akbaro* veiklumas. Šitas karalius ypatingai užsienė visais tikėjimais. Išaugintą islamo tikėjime, jis save apsiatė induiškais mokslinčiais ir poetais ir savo ministerių didžiūma rinko iš savo induiškių valdinių skaitliaus. Bet ir parsištieškoji bendrija teipgi smagiiai traukė jį, ir nors su dideliu vargu, jis parsi-kvietė sau vieną kunigą, idant jis išdėtų jam mazdejybės mokslą. Antgalo jis teipgi atkreipė ypatingą atidžią į krikščionybę ir portugaliskieji misijonieriai prie jo rūmė įėjo didelę svarbą. Į Akbarą žiūrėta kaipo į pirmtakūna stulyginamosios teologijos tyrinėjimo dalykė, vienok mokiškas žingeidumas šio laikinėjė žodžio prasmėje buvo jam svetimas. Gyvenimas pilnas bruzdėjimų ir stiprus tikėjimiskai palinkimai skatino jį įjieskti įvairiuose tikėjimuose to, kas atsakė jo reikalams; podraug jis savo pramatantį, geniališku žvilgiu matė, jog viespatybėje, kurios valdiniai teip įvairūs, kaip sulyg tikėjimo, teip ir sulyg paėigos, turi būti uzlaikoma tikėjimiska pakantra. Kiekvienas iš svarbiausių tikėjimų įvairiu būdu išsaukė jame savo patrauktingę įjeją. Jį traukė ir islamo monotejybė, ir giliamaningeji indujybės simbolai, ir Parsų ugnies bei saulės kultas, ir doriškoji Jėzaus paveikslas didybė (kuomet krikščioniskieji dogmatai buvo jam neaiškūs), — jis manė, jog melstis dievu galima ir reikia visai, ir klausė tikėjimiskų papročių, intų iš įvairių tikėjimų. Vienok jis stengėsi tą tikrą turinį, kurį jis rado visur, sujungti drauge į vieną naują tikėjimą. Palaikomas savo ministerio *Abul-Faclo*, jis įsteigė dieviškąjį tikėjimą (Din-Ilagi), kuriame Dievo vienumas, dieviškos gyvasties išsivystymas sviete ir vėlių persikėlimas padarė pamatinius dogmatūs. Kultas buvo pašvestas ypatingai saulei, pamaldą gi laikė pats karalius; kaipo tikėjimo galva, jis užėmė visai ypatingą padėją, teip kad Ilagijų tikėjimas rado savo išraišką formulioje: "Nėra dievo be Allah'o ir Akbar Allah'o kalvyfas". Šitas naujas tikėjimas vargiai tepergyveno savo įsteigtoją, bet jame mes randame daugelio naujesnių indiskųjų tikėjimo formų žymes: unitarinį supratimą apie Dievą, kuris vienok neatmeta pantejybės, įsteigėjo, arba mokytojo autoritetą ir dorišką griež-

tumą. Paskutinis ypatingai atžymėjo Akbaro valdymą; panaikinimas blogumos buvo jam visų tikėjimų esmeniu ir didelę garbę jam duoda tas, kad jis energiskai atsistojo prieš vaikų tuokimą ir našlių deginimą, šitas dvi dideles, slykščias indiškosios civilizacijos dėmes.

Akyvu eklektiskosios ir sinkretiskosios šito periodo dvasios liudijimu yra daug keliavusio *Mochsan-Fini* veiklas, gyvenusio 17 metasiūty, kuris paduoda nuodugnias žinias apie įvairius tikėjimus Dabistane, kuriuos jis ištyrė. Jis atskiria jų dvyliką ir penkis jų vadina svarbiausiais: parsų tikėjimą, indujybę, judajybę, krikščionybę ir islama. Apsviesto žmogaus įspūdžiai sulyg padėjimo, kuriame buvo šitie tikėjimai Indijoje 17 metasiūty, turi didelę kainą.

Mes perziurėjome, žinoma, svarbiausius, bet toli nevisas tikėjimiskas induiškiejo periodo reformas. Mokytojų skaitlius, kurie įsteigė kokią-nors mokyklą, sektą, ar tikėjimą (supratimai ištiesiami), buvo didelis, bet tankiaji jų tvarinys gyvavo tik bėgyje vienos kartos, paskui gi vėl skirstėsi į kitas formas.

94. ŠIOLAIKINIS PADĖJIMAS.

Nusisuntimo raštai. Iš dabartinių kėlonų aprašymų, eskyzų ir t. t. daugumas neturi svarbos; bet galima patarti R. N. Koest, *Pictures of Indian Life* (1881); G. Darmsteter, *Lectures sur l'Inde* (1888). Nusisuntantį paveikslą ir apžvalgą paduoda W. Genter, *The indian empire* (1882) ir Goble d'Alvieta *L'évolution religieuse contemporaine chez les Anglais, les Américains et les Hindous* (1884).

Net pereitame metasiūty Indija turėjo savo didžiuosius mokytojus, arba tikėjimų įsteigtojus, ir indujybė darbu pridėdė savo gvyvbišką įjeją ne tik truksmingame liaudiniam kultė, bet ir rimtame didžiųjų protų masties ir dvasios darbe. Jų eilė atidaro Rammogun-Roi (1774—1833), Brama — Samadži įsteigėjas. Jis buvo karštu kovotoju su stabmeldybe ir tvirtai laikėsi vienadienybės, kurios atradimas buvo jo padarytas Vedose daug ankščiau, negu jis išmoko Bibliją ir Koraną. Jis jau pradėjo megzti draugiskius prietikius su europine kultūra, bet pasimirė kartą beaplankydamas Angliją. Jo įpėdinis Debendranat-Tagore padarė svarbų žingsnį, atsiskykdamas nuo Vedų autoriteto; jojo Brachma-Darna dar reiskiau negu jo pirmtakuo mokiniame yra skelbiama Dievo visatos sutvėrėjo vienumas ir dvasiškumas, kuriam vienam tereikia taurauti. Po jo ejo Kešub-Sunder-Sen (1838—1884), karšto budo, patraukiančios iškalbos ir plačiai apimančios mąsties žmogus, bet kuris, dėlei šito augšto gabumo, nusekė norą lošti role, kuriai vienok negana buvo jo doriškų pajėgų. Jis pradėjo nuo to, kad mėgino padaryti tikėjimiską reformą teipgi ir sociališkuose prietikiuose; į kastinius skirtumus jis visai nekreipė atidžios. Todėl jau 1866 m. iširimas stojosi neišvengiamu, nes Debendranat-Tagore baimijosi tokių radikalinių išvadų; jis likosi bendrijos galva, kuri nuo to laiko vadinta Adi (senovinis) — Brachma-Samadži; o naujininkai, kurių galva buvo Kešub, pradėjo vadintis indiškais Brama-Samadži. Šitame Kešub-Sunder-Sen rate kasykis vis daugiau įvedinėjo savo mąstis; jis atsistojo priešais vaikų tuokimą ir stabmeldišką induiškiejo tikėjimo apėgas, vienok pasidavė vienam ir kitam, kuomet, išleisdes savo dukterį už magaradžos, jis tikėjosi, kad tas pagelbės jo tikėjimo išlylimui ir tolesniam jo platinimuisi. Bet greta su tuo jis stengėsi inkunyti daugelį iš dalies, tikrai praklinių mąstčių. Jo laisva dvasia atjautė giliausius kaip indiškosios, teip ir krikščioniskosios filozofijos bei tikėjimo įspūdžius ir jis stengėsi sutaikyti juodu abu augščiausiamė vienumė. Daugiau negu kiekvienas jo tėvynainis jis kreipė savo akis į Europą; laike jo kėlionės ten, šitas gabus žmogus buvo sutinkamas su nepaprasta pagarba augstեսniuose apsviestunijos ratuose; nuo to laiko jis buvo vienvaliniuose susirašinėjimuose su Maksu Muelleriu*). Jame tolydzio brendo mąstis, jog jis gali su-

*) Max Mueller: *Biographical Essays* (1884).

pritaikti praktišką tikėjimiską abelnos teologijos principo pritaikymą toje prasmėje, kokioje jis suprasta Europoje, ir įsteigti tikėjimą, į kurį įeitu teisybės elementai, paimti iš visų tikėjimų. Kristui jis skyrė pirmą vietą tarp pranašų, ir kaip jis puikiamė pranešime pastatė Kristų kaipo didįjį teisybės mokytoją net Indijai, tai daugumui pasirodė, jog jis nori pereiti į krikščionybę. Bet ne tas buvo jo noru: jis tik norėjo tarp Europos ir Azijos, tarp krikščionies ir indo sunaikinti prieštaringumą savo naujame, kosmopolitiškame, unitariskame, mistiškame tikėjime. Šitame tikėjime jo paties asmuo, kaipo inkvėto vadovo užėmė vis daugias vietas. Iš jo teorijos priezasties Adesi, vadinas, vidurinio apveizdinio valdymo, sąžinės balso, kaipo autoriteto tikėjimiskuose dalykuose, jį persegėjo Max Mueller. Antgalo jis emėsi ir viršutiniu būdu prie naujo tikėjimo įsteigimo: 1880 m. Kešub apskelbė naują pasuntinybę (Nava Bidchan, the new dispensation), kurioje turėjo įvykti tikėjimų sąlydumas, bet kurioje dvasiško tikėjimo mąstys išreiskiamą labiausiai simbolais, nuo indujybės paimtais. Vienok viso šito Brachma-Samadži, vystymosi svarba yra daugiau asmenų ir principų vertėje, negu tikėjimo platinime, turinio savo šalininkus tik tarp apsvietę žmonių, gurduose ir nepadaro jokios didesnės intekmės į liaudį. Šitas mokinimas išsaukė Ario-Samadži reakciją po mokyto ir garbingo Dinanandos viršininkybe. Sarasvati (1827—1889), kuris apgindamas Vedų autoritetą, ateina prie tvirtinimo, buk vediskieji giesmininkai turėjo jau visą teisingą pažintį (net musų laiko pažintį).

P E R S A I.

(Dro Edw. Lemanno, Kopenhagene).

Nusisuntimo raštai. Apie persus savo abelnuose iš senovės istorijos veikaluose šneka: M. Dunken, Fr. Lenorman, Ed. Meyer ir k.; o liaus Just (pas Onkeną); Plate (Erscho ir Grubero encyk.); G. Raulinson, *The five great oriental monarchies* (senovės persų karalybės sulyg skaitlius yra penkis, ir paminėty toji monarchija; kaipo šalta ir spinta autorius pridėjo vėlesniam laikė Arasakidų ir Sassanidų monarchijas); T. Holden, *Aufsatze zur persischen Geschichte* (1887) išdėda Persijos istoriją prie Achemenidų ir Sassanidų; A. von Gutschmidt, *Geschichte Irans und seiner Nachbarlaender von Alexander dem Grossen bis zum Untergang der Asariden* (1888); paskutiniai du veikalai yra roikiškosios britaniskosios encyklopedijos straipsnių laidomis.

Kaip Lassen buvo indiškosios archeologijos įsteigėju, teip Spiegel laugelyje savo veikalų padėjo pamatą persų archeologijai, teip kitko — *Iranische Altertumskunde* (3 Bde, 1871-73-78). Vėliaus W. Geiger, *Ostiranische Cultur im Alterthum* (1882), išstumė ant pirmos vietos ypatingai vidurinius ir socialinius prietikius (yra teipgi anglų vertimas, padarytas vieno perso iš Bombėjos).

Sulyg šventos rašauos ir tikėjimo yra veikalai: M. Haug, *Essays on the sacred language, writings and religion of the Persis* (3 ed. 1884, isl. E. W. West); to paties penkos Gatės, arba giesmių ir Zarastros, jo mokinių ir pasekėjų išsitarimų rinkiniai (2 sk., 1858—60); F. Winischmann, *Zoroastrijsche Studien* (1863). Vertimai Avestos F. Spiegelio (3 tom. 1852—59). Išsamūs komentarai dviejuose tomuose. (1865—69). C. de Harlez (prancūzų kalbė 2x leid. 1881). J. Darmstetero ir L. H. Mills'o (G. B. E. IV, XXIII, XXXI) ir Darmstetero — *Annales du Musée Guimet* (3 tom.), aprūpinti plačiomis įžangomis, apimančiomis brangintinius iš tikėjimo istorijos skyrus. Kaipo tokios ryšies pagelba reikia laikyti I. Darmsteterio: *Haurvatat et Ameretāt* (1875) ir *Ormusd et Ahriman* (1887); C. P. Tiele, *Geschiedenis van den godsdienst II*, aprašo persus. Sulyg istorijos tyrinėjimų sig. A. Goveklao įžanga, *L'Avesta, Zoroastre et le Mazdeisme* (1880); likusi knygos dalis neturi svarbos. —

95. MYDIŠKAI PERSIŠKOJI TAUTA.

Persų pasirodymas ant istoriškos regyklos visai yra kitokis kaip indų pasirodymas. Indiškosios gentės išėina laipsniškai iš neapžvelgiamos senovės. Nesuspėjo dar jos pasiiliuosuoti nuo savo klajoklinio, pirmapradinio gyvenimo,

(Toliaus bus.)

PIRŠLYBOS

KOMEDIJA 2-SE VEIKSMUOSE

Pagal N. GOGOLĮ

Sukeverzojo

ŠALDA-BALDA

—:O:—

BIMBILAS. Na, nieko, nieko, pajaukavau.
PELĖSIS. Tai jau tokie juokavimai! Va, taip širdis dreba... ir veidrodį sudaužiau, negi galiu to dovanot, veidrodis brangus, kripolinis.
BIMBILAS. Na, gana, gana, nupirksiu kitą veidrodį.
PELĖSIS. Kas iš to, kad nupirksi. Tie visi veidrodžiai velnians tikę, veidą rodo esant kelinta dešimčia metų senesniu ir kreivu.
BIMBILAS. Bet aš turiu tiesą daugiau ant tavęs pykti! Tu nuo manęs, tavo geriausio prieteliaus, vis slapstaisi, nieko nenori pasakyti... Stai kadir — manai juk apsviet, o tyli...
PELĖSIS. Iš kur tai išmanei?! Nieko panašaus!
BIMBILAS. Na, na, ką čia dar beslep! Ir veidas štai visai kitokių tages, lyg lauktum kokio meilino pasinatyomo... (*Rodydamas į Ceciliją*.) Ir-gi čia kas? Žinau juk, kokia ji paukštis!...
PELĖSIS. Bet nieko! Tai juk nieko bloga! Tai dalykas reikalingas ir naudingas tautai! Labai puikiai! Aš imu visą dalyką ant savęs. Viską sutaisysiu juopukiausiai! (*Į Ceciliją*.) Na, sakyk, kur, kokia ir t. t., vardas, pavardė?...
PIRŠLĖ. Magdūtė Šarkaitė.
BIMBILAS. Aha! Gerai, žinau, Skystaputrių gatvę gyvena.
PIRŠLĖ. Taip, Skystaputrių gatvę, netoli policijos, pereinus du kiemu, o paskui pasukus po kairė, toliaus nuėjus tiesiai ir paskui pakreipus dešinėn, o ten tuojaus mūro namai, o už tų mūro namų mediniai namai, tai ten ir gyvena panelė Magdūtė Šarkaitė.
BIMBILAS. Gerai, labai gerai. Dabar tai jau aš viską atliksiu, viską kaip reikia. Taip, o tu eik sau, tavęs nebereikia, patį viską surengsime.
PIRŠLĖ. Kaip tai? Jau tamsta ir svotbą manai sutaisysis?
BIMBILAS. Aš, aš, tu jau čia daugiau nebesikišk. PIRŠLĖ. Tai toks tamsta! Bėgėdis! Ar tai dera čia kištis! Ką čia vyras gali padaryt, ne jums tokie dalykai!
BIMBILAS. Eik, eik, eik! Neplepėk niekų! Nesikišk, kur nereikia, imk savo kriukį ir nešdinkis!
PIRŠLĖ. O kad tu čia kur surigtum! Be jokios sąžinės žmonėms duong atimti! Į bobų reikalus kišiesi! Netikėsi! Kad būčiau žinojus, tai nieko, nei žodžio nebūčiau sakius! Pragasar! (*Supykus išėina*.)

REGINYS XI.
PELĖSIS ir BIMBILAS.

BIMBILAS. Tai matai, kapiton... Tai dalykai tokie... Aš gerai žinau tuos dalykus! To atidėliot negalima nei valandėlei. Negalima! Vaziuojame tuojau!
PELĖSIS. Aš dar niekur-nieko. Aš tik taip sau, tik pamislįjau.
BIMBILAS. Na jau ką čia! Nesigėdyk! Aš tave ką-beregi supiršiu. Sakau tau, kąberegi! Vaziuokime tuojaus pas tą panelę ir pamatysi, kad tuojaus viskas bus pabaigta.
PELĖSIS. Na va... tuojaus ir vaziuoti!
BIMBILAS. O ko lauksi? Kas iš to? Pagalvok tik pats, kas naudos, kad tu viengungis... Žiūrėk, kokia tvarka tavo kambarių: staltiesė juoda, ant krėslų dulksės, ant stalo krūvos tabako, o pats visą dieną kai koks ištyžylis tik drybsai.
PELĖSIS. Tiesa, tvarkos pas mane nėra, aš pats matau.
BIMBILAS. O kai turėsi pačią, tuoj viskas bus kitaip. Kambarių švarutis, langai užtiesti, siuvalojai, karvelis su paukšteliais, kurie taip gražiai, gražiai giedos... Sėdėsi sau kanapoje, o čia prieis tavo pačiutė, prisės, tokia daili, ir taip meiliai, tokiom švelniom rankelėm ims ir apkabins tavę...
PELĖSIS. Išties, kai pamislįji, kokios yra meilios rankytės, tokios lipšnos, kaip paukškos...
BIMBILAS. Na ir kas čia bekalbėti! Tarsi ji tik rankas teturi! Ji, žinai tamsta, ji... Ką čia šnekėti! Ji viską turi!...
PELĖSIS. Tikrai, aš turiu prisipažinti, kad aš labai megstu, jai prie šalės man sėdi tokia dailutė...
BIMBILAS. Na, matai, ir pats dasiprotėji. Dabar tik reikia viskas sutvarkyti. Tu jau nesirūpink. Puikiausią vakarienę ir viską kas reikia prirengsiu aš. Alaus, degtinukės, vyno, žinoma, ir šampano — visko prisistengsiu. O vakarienė turi būt puiki! Ne by kaip juk, tai bus pono kapitonso vestuvės!
PELĖSIS. Vaje-gi! Ką-gi čia manai? Kaip viskas taip ūmai? Tarytum, kad jau ištikro vestuvės!
BIMBILAS. Dėlko-gi ne? Kam atidėlioti? Na, jau žinau, jau tu sutinki.
PELĖSIS. Aš? Na-gi ne... aš dar, žinai, man dar abejotina.
BIMBILAS. Štai tau kad nori! Juk tu tik-ką sakei, kad sutinki!
PELĖSIS. Aš tik sakiau, kad tai būtų nebloga.
BIMBILAS. Ką čia šneki! Kaip-gi juk mes buvome jau viską atlikę. Na, kaip? Argi tau nepatinka vedusio gyvenimas?
PELĖSIS. Taip, patinka.
BIMBILAS. O kas-gi do kluitis?
PELĖSIS. Taip sau, kluities jokios nėra. Tiktai labai stebėtina...
BIMBILAS. Dėlko-gi stebėtina?
PELĖSIS. Kur-gi nebus stebėtina! Buvau vis neve-dėlis, o dabar šmakšt, ir tapsiu apsviedusiu...
BIMBILAS. Ar-gi tau negėda taip kalbėti! Ne, aš matau, kad su tavim reikia kitoniškai kalbėti. Kalbėsiu atvirai, kaip tėvas su sūnum. Na, tik pabandyti ir prisistebėk į save gerai. Na, kuo tu dabar esi? Šiaudų kūlys, daugiasu nieko! Kokiems-gi galams tu ant svieto gyveni? Ar tu žinai? Na, pavezėk veidrodin, ir ką-gi — pa-

matysi ten kvailą sutvėrimą ir tiek! O dabar tik manyk: apie tavo bėgios maži vaikeliukai, ne vienas, ne, gal bus kokia pusė tuzino! Ir visi į tave panašūs, kaip lašas į lašą vandens! Šiokis ir tokis, pupcikas, kukcikas, kunkulis, o kīts tau čiupti ir sugriebs už ūsų, o tu imsi ir stulosi šuniškai: ham-ham!... Na, pasakyk, ar gali kas būt meilesnio ant svieto!...
PELĖSIS. Kad juos ir galas kur, daužys jie viską, laužys, gadins, draskys, lankstys...
BIMBILAS. Tegul sau lanksto! Bet visi jie bus į tave panašūs! Čia tai ir štuka!
PELĖSIS. Ištikro, juokingas daigtas! Toksai kačiū-kštis, čižyla, ir panašūs į tave! (*Juokias abudu*.)
BIMBILAS. Kur čia nebus juokai, žinoma, juokai! Na, tai vaziuokime!
PELĖSIS. Vaziuosime, ką jau čia bedarysi. Motiejau! (*Motiejus pasirodo duryse*.) Atnešk svečiui gėralo! Tamsta čia pasėdėsi, aš tuojaus apsi-reng-siu ir ateisiu. (*Išėina*.)

REGINYS XII.
BIMBILAS ir MOTIEJUS.

(*Motiejus įneša butelį su stikleliu ir stato ant stalo*.)
BIMBILAS. Ar žinai, kad tavo ponas ženijas?
MOTIEJUS. Žinau, jis man tai pasakojo.
BIMBILAS. Rodos, kad tai ant naudos nebus. Neb-miegosi taip ilgai. Ponios neapgausi! Reiks už savo pinigų pirkties tabako, ir degtinė iš butelių nebėdžius. (*Rodydamas į butelį*.) Aš žinau, kad tu tai mėgsti.
MOTIEJUS. Tiesa, išgeriu kokį stiklelį, kai pons leidžia.
BIMBILAS. Eik padėk jam apsvilkti! Ne, palaukk! Aš pats eisiu, paraginsiu, nes jis ten krapstysis kelias valandas. (*Išėina*.)

REGINYS XIII.
MOTIEJUS (*vienas*).

MOTIEJUS. Po velnių! Jau čia bus man nelabai kaip! Ta ponia bus gal kokia ragana! Išgersi kokį stiklelį, tai gal nekartą ir šluotražiu gausi žmogus! Arba ko dar blogesnia!... (*Išgeria stiklelį, vaikšto drįsiau*.) Na, nieko! Kaip nors suksiuos! Moku-gi gražiai pameluot, tai rasiu kaip iš bėdos išsipaointi. Dar vaikėzu būda-mas, visokių dalykų regėjau. (*Vėl išgeria stik-lelį*.) Visa ko būdavo! Ir gardžių obuolių pasivogdavau, ir grūšių, vyšnių, ar agurkų bei morkų nepraleizdavau progos paragauti. O dėlto čielas išlikau! (*Dabaigia gėrės iš butelio*.) Na, dabar tą reik išnešti. Bimbilas vėl dar sakys mane išstintus. (*Išėina*.)

REGINYS XIV.
BIMBILAS ir PELĖSIS.

PELĖSIS (*incidamas*). Žinai ką prieteliau, vaziuok sveiks vienas.
BIMBILAS. Ar tau galvoj negerai! Man vienam vaziuoti! Katras-gi mudviejų veda, tu ar aš?
PELĖSIS. Išties, aš šiandien nenorėčiau vaziuoti, te-gul bus rytoj.
BIMBILAS. Ar turi, žmogau, nors truputį proto! Ar-gi ne kvailėvičius esi! Jau apsi-rengė, viskas kaip reik, ir štai nei iš šio nei iš to — nebe-noriu!... Toks žmogus tegali būt pavadin-tas skystakošiu, kvailiu ir tiek!...
PELĖSIS. Ko tu baries? Ar aš tau ko bloga pa-dariau?
BIMBILAS. Kvailys, paskutinis kvailys! Tau tai kiekvienas pasakys, kadir esi kapitonas. Kam-gi aš čia taip stengius, rūpinus, juk tai dėl tavo tik naudos! Puikus man jaunikis! Jam tik drybsot per dienas! Į ką-gi tu panašus? Bobos vyza, ir gana!
PELĖSIS. Kaip tu dabar mane visai pravardžiuoji! Atsimink su kuo kalbąs!
BIMBILAS. Ir kaip-gi tavęs nebarti! Pasakyk, kas nebartų tavęs, būdamas mano vietoj. Apsiren-gė vaziuot pas paną, nori vesti, kaip žmogus išmintingas, ir štai, lyg kvailiaropės užragavęs, stapt... Eik, ką jau čia!
PELĖSIS. Na, jau gana, gana tau čia užti! Liaukis! Vaziuoju!
BIMBILAS. Vaziuoju! Žinoma, kad vaziuoji, kas-gi daugias, kad nevaziuot!
PELĖSIS. Sveikas stebėtinas esi žmogus! Neį šiam, nei tam tuoj išbari, iškolioji...
BIMBILAS. Jau nesibarsiu, nesibarsiu... Eiva! (*Išėina*.)

Uždanga nusileidžia.

—O—

ANTRASAI VEIKSMAS.

Sarkų buto kambarys, dailus, dvejos durys, ant stalo sėdintis.

REGINYS I.
MAGDUTĖ ŠARKAITĖ, PARJUOSTPILVIENĖ, (*sėdi siū-damos*) paskui CECILIJA.

MAGDUTĖ. Pereitais metais tetulė draudė man te-kėti už Mykolo. Dabar jau visi metai praslin-ko ir ruduo jau atėjo, ir niekas neatvaziuoja.
PARJUOSTPILVIENĖ. Suspėsi, Magdūt! Atsiras gere-snių! Kas iš tokių, kurie tik degtinę sriautbi mėgsta.
MAGDUTĖ. Aš už tokio nei nenoriu tekėti! O Myko-las geras ir dailus žmogus.
PARJUOSTPILVIENĖ. Ką jau, sako, kad tinginys ir skolų daug turi! Tokio žento man nereik! Kad būtų gyvas, amžiną atilsi, tavo tėvelis, jis tave kitaip išrengtų. Turėjo jis pažinti su augštais žmonėmis, svečių čia būdavo pilna. Marcelė kaip buvo netekėjus, tai būdavo neatsigina pir-šliais.
MAGDUTĖ. Prašiau Cecilės, kad išpirštų. Ji man ža-dėjo rast kuopukiausį jaunikį.
PARJUOSTPILVIENĖ. Et jau, tikėk tu tai melagei!
MAGDUTĖ. Jau tik gal nemelagė, juk tiek daugeliu ji pripiršo, ir visos gerai ištekejo.

(Toliaus bus.)

DOVANAI KIEKVIENAM.

Pajėškau Stepono Kalpoko, Bruzgulio sodos; Antano Ikamo, Medikių sodos; Juozo Galvanausko ir Antano Rakevičiaus, Gedonių sodos, visų Kamo gub., Ezerių pav., Kvietų val.

Povilas Kalinauskas,
903 — 6th ave., Rockford, Ill.

Pajėškau savo brolio Jurgio Čyrinsko, Ukmėgės pav., Kurdių par., Maigų sodžius; gyveno Pittsburgh. Aš jo brolis Stanislovas atvažiavau iš Lietuvos, Medžių atsiskaitai, arba kitą pranešit, kur jis gyvena: Stanislovas Čyrinskas, 1520 E. 5th st., Sioux City, Iowa.

Aš Paulina Mokiėnė (po tėvais Juraskiūtė), pajėškau savo pusėsėdės Leonoros Venskaitės, Zvingių par., Kėberkių kaimo, Raseinių pav., apie 4 mėnesiai iš Lietuvos, girėdau gyvenantį Chicago, Turiu į ją gvarbių reikią, 31 patį, ar kas kitas, teiksiai duoti žiną adresu: Mrs. Paulina Mokiėnė, 614 Exchange ave., E. St. Louis, II.

Pajėškau Barboros Kontrolaitės, Kamo gub., Šiaulių pav., Vieksnų miestel. Pirma gyveno Lewistone, Maine, dabar arti metai kaip nežinau kur yra; medžių atsilepti į mane adresu: Jonas Perminas, 3610 — 8th ave., So. Seattle, Wash.

Pajėškau savo vyro Jono Garulio, kuris mane pametė palikdamas vargę su maža duktere. Jis yra 28 metų, geltonais plaukais, rudom akim, biskai rauplėtas. Nemačiau nė rasyti, nes skaityti, iš Lietuvos, kaimo Žibikių, Vieksnų par., Šiaulių pav. Jeigu kas žino, kur jis randasi, medžių man pranešit: Ona Garulienė, 86 Winter st., E. Cambridge, Mass.

Duonkepys, noriu gauti nuolatini užsieninčių lietuvių kėptuvę. Geistas darbo zinovės, dirbes toje sakoje 20 metų. Vietos pasiūlymus malonėkite adresuoti: Adolf Grobowski, 17 Brook st., Lawrence, Mass.

Aš Antanas Jonas Kalasauskas, garsingas altorių ir kryžių dirbėjas, ant visokių naminių daiktų, taipogi, taisyti visokių daiktus, kuodu lausiai išdirbtu viska iš medžio pagal savo mokslą, kaip pirmos klasės makinanikas, visokių muzikalių instrumentų taisytojas ir pardavėjas, dabar persikėliau į kitą vietą. Dabartinis mano adresas: A. J. Kolosky, 721 E. Washington st., Springfield, Ill.

Reikalavimai.

Angliakasių
(Pick Miners)
reikalaujama į
DAVIS COLLIERY COMPANY
COALTON, W. VA.

Reikalaujama keleto gerų vyrų Chicago ir kituose apylinkiuose miesteliuose. Mes norime kaip partinį darbą. Nereikia mokėti anglų kalbą, tik rašyti lietuviškai. Room 29, 154 W. Randolph st., Chicago, Ill., Desk 1.

Reikalavas lietuvis agentas pardavinėti gerius, po namas; turi būti su tuom apspazėjim ir turėti kaučiuką. Atsiskaitai adresu: The Ellis Buffet 6728 So. State st., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda bučernė ir gerosnė gejoj vietoj. 7 metal kaip gyvuojai. Parduodu pigiai iš priezasties paliegiomo mano moterės. Kas nori geros vietos tesikreipia adresu: 1715 Canal st., Chicago, Ill.

Ant pardavimo Gerosnė su geru vežimui ir arkliu ir visais įtaisymais už prieinamą kainą, lietuvių apgyventojie. Nusiprieš lietuvių galety gerą pelną turėti. Atsiskaitai su savininku adresu: 1828 Canalport ave., Chicago, Ill.

Parduodu puikiai įtaisytą bučernę su gerai išdirbtu būzinu lietuvių apgyventojie. Kartą parsiduoda ir arklys, vertas \$250.00, taipjau visi kiti įtaisai ir rakandai. Namai su lotu, gražioje vietoje prie dailios gatvės. Viskas pigiai. Parduodu lietuvių, kad išvažiavot į Lietuvą. Kreiptis adresu: Jokubas Prunskis, 501 Moen ave., Joliet, Ill.

Pardavimui saliuas, naujoji vietoj, apgyventoj lietuvių, rusų, lenkų ir kitokių tautų. Vienatinis lietuviškas saliuas. Jieškantis biznio geresnės vietos negali surasti. Parsiduoda lietuvių, kad savininkas turi d saliuus ir vienam per sunku prižiūrėti duo būzinu. Vieta pardavimui 6024 So. State st. Savininkas gyvena, 3338 Auburn ave.

Ant pardavimo pigiai Barber Shop. Savininkas išvažiuoja ant farmų. Atsiskaitai adresu: S. W. 2409 S. Hoyne ave., Chicago, Ill.

Parduodama arba išašandoma gerosnė ir bučernė geru vietoj lietuvių apgyventoj; biznis gerai išdirbtas. Savininkas išvažiuoja į kitą miestą. Atsiskaitai adresu: Tony Frisco, 819 23 ave., near Lake st., Melrose Park, Ill.

NAMINE MOKYKLA.

Gramatika angliskos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytiškai rašyti be mokytojo.....15c
Naujas Budas mokytiškai rašyti be mokytojo.....10c
Aritmetika mokinimuisi rėkundy, su paveikslais (apdaryta).....35c
Pinigus įsigyti per Money Order
Siuo adresu:
P. Mikolainis
Box 62 New York City

DOVANAI KIEKVIENAM.

Dovanos yra paprastai gaunamos prieš Kalėdas, Naujus Metus, Gilmio dienoj, Varduvų dienoj, ant vestuvių, ir prie panašių progų. Dovanos gaunamos prie tokių progų yra paprastai labai gražios, ir brangios atmintį, bet neturi tiekės ant žmogaus gyvenimo. Tiklata dovanos paliekamos tėvų vaikams duoda tankiai pamatus gerovės — pastato žmogų ant "kojų" — bet gavimui tokių dovanų reikia turėti turtelį tėvus. Kas neturi turtingų tėvų, tas visą kovą gyvenimo turi pats iškovoti. Žmonų, kurie priversti yra visus savo reikalus pats aprūpinti yra daugiausiai. Tiems, kurie neturi iš kur gauti dovanas, užtikrinančias jų ateitį, jų senatvę, žingeldų bus žinoti, jog kiekvienas turi progą įgyti turtą, kuris laike kelių metų vartojimo, atliks jam dovaną. Tas yra patirtas visų savininkų namų, ir žmonai šitą tvirtinimą norime pavizdžioti prirodiniais, faktais.

Pirkimas namų, yra tai biznis skolinimą pinigų nejudinamui turtui, kuris paskola sugrąžina bėgyje trumpo laiko, o sugrąžinęs paskola, arba išmokėtus už namų pinigus, vis tiek palieka amžina savasčia pirkėjo — Tokiu būdu, kada namas sugrąžina pirkėjui visus pinigus, randami, jis atlieka pirkėjui dovaną. Tas yra aišku. Tokiu būdu, visi namai atlieka dovanai pirkėjams ar statytojams, tik vienai užema ilgesnį laiką išimokėjimui, kiti trumpesni.

Paprastai sakoma yra, jog namas privalo išimokėti bėgyje dešimt metų. Tas ne visada yra teisybė. Šiandien statymas naujų namų atseina taip brangiai, jog gaunama randa nesugrąžina išdėty pinigų bėgyje dešimt metų. Tankiai užima tas penktolika ir daugiau metų, pakol naujas namas išimoka. — Bet toks naujas namas paprastai yra gerai ir gražiai pastatytas, ir gali tarnauti labai ilgus metus.

Bet yra daug parduodamų, gerų namų, kurie atseina grynų pelno dešimt nuosimti, ir tokiu būdu išmoka bėgyje dešimt metų. Yra tili, kurie atseina ir didesnį, negu dešimt nuosimti, ir parodymui, kokia namas mes turime paradvimui, kurie tokį nuosimtį atseina, žemlaur paduoda aprašymą kelių namų, parodidami kiek jie kaštuoja, ir kiek randos į metus atseina, taip jog kiekvienas gali pats sau apskaičiuoti, koki nuosimtį kuris namas atseina, ir kiek reikia metų, idant jis atliktų dovanai. Žinoma visų mūsų parduodamų namų, negalime atkirstyti parąsinti, dėl stokos vietos, bet kas žingeldu gauti platesnias žinias, ir net namus savo akimis apžiūrėti, kiekvieną dieną gali apsilankyti į mūsų ofisą, o visos informacijos, ir parodimas namų bus suteikiamas dovanai. Štai ir surašas:

	Randa	Kaina
3218 So. Halsted St. 2 aukštų medinis namas, Grocernė ir 5 kambariai užpakalių — 2 gyvenimui po 4 kambarius viršui, užpakalių nauji staldai. Namai ir staldai šitą vasarą perdirbti ir atnaujinti		\$6000. \$5000.
Wallace St. arti 35-tos. 2 lubų mūrinis namas, 2 gyvenimui po 4 kambarius ir medinis namas užpakalių		\$444 \$3600.
Wallace St. arti 38-tos. 2 lubų medinis namas, štoras ir du gyvenimui — vienas 4 kambarių, antras 6		\$432 \$3000.
Emerald Ave. arti 38-tos. 2 lubų medinis namas, 2 gyvenimui 5 ir 6 kambarių		\$312 \$2200.
Lowe Ave. arti 32-tos. 2 lubų medinis namas, 2 gyvenimui 6 ir 7 kambarių		\$444 \$4000.
543 W. 40-th Place. Medinis 3 gyvenimui po 4 kamb.		\$228 \$1000.
Wallace St. arti 35-tos. 3 lubų mūrinis namas, 6 gyvenimui po 4 kambarius		\$780 \$6000.
Wallace St. arti 33-tos. 2 lubų mūras, štoras ir 3 gyvenimui po 4 kambarius		\$540 \$4600.
Union Ave. arti 29-tos. 2 lubų mūras, 4 gyv. po 4 kamb.		\$480 \$4000.
Archer Ave. arti Lock St. 3 lubų mūras, štoras ir 2 gyvenimui po 10 kambarių		\$660 \$5000.
Archer Ave. arti Broad Sa. 2 lubų mūras, ant akmenų pamatų, štoras ir 12 kamb. gyvenimas, staldai užpakalių		\$480 \$4000.
Auburn Ave. ir 37-ta. 2 lubų mūras, 4 gyv. po 4 kambarius		\$480 \$3900.
Auburn Ave. arti 34-tos. 2 lubų medinis namas, 15 kambarių, 3 gyvenimui		\$336 \$2800.
Arch St. arti 30-tos. 2 lubų medinis namas, 2 gyvenimui 5 ir 6 kambarių		\$240 \$2000.
Emerald Ave. arti 27-tos. 6 kambarių mūras su maudykla, užpakalių 2 lubų medinis namas; 2 gyvenimui po 4 kamb.		\$396 \$3000.
Emerald Ave. arti 30-tos. 2 lubų mūras, — 3 gyvenimui — 7, 4 ir 3 kamb. — Užpakalių medinis		\$480 \$3500.
Emerald Ave. ir 30-ta. 8 kamb. mūras, 2 gyv. po 4 kamb.		\$312 \$2200.
Emerald Ave. arti 31-mos. 7 kambarių medinis namas, — 1144 \$1550.		
Emerald Ave. arti 30-tos. 4 kamb. medinis namas ant stulpų		\$144 \$1650.
Emerald Ave. arti 30-tos. 2 lubų namas, 2 gyvenimui po 6 kambarius su maudykla		\$528 \$4600.
Emerald Ave. arti 35-tos. 2 lubų medinis namas, 2 gyvenimui po 4 kambarius		\$252 \$2100.
Fuller ir Loomis N. W. Cor. 3 namai su 3 lotais. Kampinis būzinai		\$738 \$6000.
Keeley St. arti 30-tos. 2 lubų namas, 4 gyvenimui, 2 po 4 kambarius ir 2 po 3 kambarius		\$342 \$2500.
Loomis St. arti 31-mos. 2 lubų namas — 2 gyvenimui po 4 kambarius, 1 — 6 šių kambarių		\$396 \$3500.
Lowe Ave. arti 35-tos. 8 kambarių medinis namas, vandeniu šildomas — Maudykla — Karštas ir šaltas vanduo		\$360 \$2500.
Lowe Ave. arti 36-tos. 2 lubų mūras, 4 gyv. po 4 kamb.		\$480 \$3000.
Lowe Ave. arti 27-tos. 2 lubų mūras, 2 gyvenimui po 6 kambarius su maudykla		\$360 \$3000.
Morgan St. arti 37-tos. Medinis namas, 2 gyv. po 6 kamb.		\$252 \$2100.
Parnell Ave. arti 30-tos. 2 lubų mūras, 2 gyv. po 6 kamb.		\$372 \$3000.
Parnell Ave. arti 31-mos. 2 lubų mūras, 4 gyvenimui po 6 kambarius ir 2 po 4 kambarius. Mūrinis namas užpakalių		\$930 \$7000.
Parnell Ave. arti 37-tos. 9 kamb. medinis — 2 gyvenimui		\$216 \$1800.
Poplar Ave. arti 30-tos. 2 lubų mūras, štoras ir 3 kambariai ir 8 kambarių gyvenimas		\$384 \$3500.
Throop St. arti 30-tos. 2 lubų mūro ir medžio namas, štoras ir 5 kambariai — ir 8 kambarių su maudykla viršui		\$540 \$3500.
Union Ave. arti 26-tos. 3 lubų mūras, 3 gyvenimui, 2 po 4 kambarius ir 1 — 8 kamb. Maudyklė — 6 kambarių namas užpakalių		\$600 \$5100.
Union Ave. arti 29-tos. 2 lubų medinis — 4 gyvenimui, 2 po 6 kambarius ir 2 po 4 kambarius. Maudykos		\$600 \$3500.
Union Ave. arti 28-tos. 2 lubų mūras, 1 — 5 kamb. ir 1 — 4 kambarių		\$600 \$5100.
Union Ave. arti 29-tos. 2 lubų mūras, gyvenimui, 2 po 3 kambarius ir 1 — 7 kamb. Mūrinis namas užpakalių		\$552 \$4500.
Union Ave. arti 37-tos. 2 aukštų mūras, 4 gyvenimui		\$408 \$3300.
Union Ave. arti 37-tos. 2 lubų medinis, 4 gyvenimui po 6 ir 7 kambarius. Lotas 50x125 pėdų		\$624 \$4500.
Union Ave. arti 30-tos. 3 aukštų mūras, 6 gyvenimui po 4 kambarius; 7 kambarių mūrinis namas užpakalių		\$960 \$7500.
Wallace St. arti 29-tos. 2 lubų medinis namas, 4 gyvenimui po 4 kambarius. (Lengvomis išmokėtimis)		\$360 \$2500.
Wallace St. arti 35-tos. 2 lubų medinis — štoras ir 3 gyvenimui po 4 kambarius		\$588 \$3000.
Wallace St. arti 35-tos. 2 lubų mūras, 2 gyvenimui po 5 kambarius su maudykla, Furnace'u apšildomas, 2 lubų staldai		\$480 \$4000.
Wallace St. arti 35-tos. 3 lubų mūras, akmenų priešakys — štoras ir 5 gyvenimui, 2 po 5 kambarius su maudykla		\$924 \$7000.

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Valandos

nuo 10 lig 12 dienų
nuo 2 lig 4 po piet
nuo 7 lig 9 vakare

Phone Yards 1781

Dr. J. F. Kozlowski

Specialistas

MOTERU LIGU

Peoples Bank Bldg. 1540 W. 47th St. Cor. Ashland Ave. Room 2

JEI NORITE VISKĄ ŽINOTI,
kas ant svieto dedasi, tai skaitykite šiemet laikraštį

"Rygos Naujienos"

Geriausias darbo žmonių laikraštis: didelis, su priedu, pigus, gražus ir naudingas; gyvuoja jau ketvirtus metus.

"Rygos Naujienose" rašoma įvairios ir naujausios žinios iš viso svieto kraštų, kaip iš Rusijos, taip ir iš plataus užsienio: iš Amerikos, Afrikos ir kitų žemių.

"Rygos Naujienos" rašo apie kares (v. ainas), karalius, karalystes; apie politiką ir ekonomiką; apie žemės pirkimus ir pardavimus; bankus, prekybą ir pramoniją; apie amatus, darbus, uždarbius ir tarnystes ir t. t.

"Rygos Naujienos" užaria vargulių šviečia juos ir padaro jiems tikrąjį — šviesų gyvenimo kelią, kuriuo kiekvienas gyvas žmogus turi teisę vienodai su kitais naudotis.

"Rygos Naujienos" duos savo skaitytojams per šiuos 1912 metus išlošti ant loterijos 100 rublių ir Duos 6 dideles, labai naudingas ir gražias knygas:

1) Juokų kalendorių 1912 metams, kaina 10 k. 2) Kunigų pasakos ir dainelių juokai, kaina 15 k. 3) Kalbamokslis (gramatika) lietuviškos kalbos, kaina 25 k. 4) Juokų knygelė (su paveikslais), kaina 25 k. 5) Kaip įgyti pinigų, kaina 10 k. 6) Parankiausiaji Homeopatijos gydymui žmonių ir gyvulių su Homeopatiškas vaistais be gydytojo pagalbos. Parašė Doktoras Bekermanas. Lietuviškai vertė T. Zvalgonas, kaina 75 k. (didelė apie 150 puslapių knyga).

"Rygos Naujienos" eina vieną kartą per savaitę (nedelė) — subatomis, didelio formato ir su priedu. Kaina su prisutimu: metams 3 rub., pusmet. 1.50 kap., 3 mėn. 80 kap. Galima užsimokėti ir dalimis: per keturius mėnesius 1 rub. 1 užsienius: metams 4 rub., pusmet. 2 rub., 3 mėn. 1.25 kap. Atrokovus 1.50 kap. už dovanas, kurias "Rygos Naujienos" duos savo skaitytojams, tai pats laikraštis liekia tik už 1.50 k. met. o užsienius — 2.50 k.

Kas, parinkęs dešimtį "Rygos Naujienų" metinių prenumeratų atsųsi redakcijai — gaus visiems 1912 m. "Rygos Naujienas" su visomis dovanomis veltui. Adresas: Riga, Katolickasja No 28, Redakcija "Rygos Naujienos" Amerikiečiai, užsakykit "Rygos Naujienas" į tėvynę — savo giminėms!

Daktaras S. Wissig

iš seno krašto.

Su geriausiu pasekme gydo visokią kroniką ligas vyrų ir moterų, kad ir užsienius. Jei kiti jus neišgydė, nueikit pas jį, o jis jus apžiūrės ir pasistengs pagybiti.

DR. WISSIG duos geriausius vaistus iš savo aptiekos. Pirma roda dykai. Valandos kasdien nuo 10 iki 12 ryto nuo 3 iki 4 po piet ir nuo 6 iki 8 vakare. Nedėlioms nuo 10 iki 2 po piet.

1759 W. 18th St., Cor. Wood St.

ISGYDAUIN 5 DIENAS

VARICOCELĖ HYDROCELĖ Be piliot ar skausmų

As noris išgydyti kiekvieną kenčiantį nuo Varicocele, Striktūros, Užkrečiamų Kraujo Nuodų, Nerviškos Negalės, Hydrocele arba ypatingų virgų ligų. Tas liuvis pasiūlimas yra atviras visoms, kurie prašėdod daug pinigų ant daktarį ir gydauj be jokios naudos, ir mano nori yra parodyti visoms žinoms, kurie žiedai pas tuos ar daugiau daktarų be jokios naudos, kas dar vartoja vienintelį būdą, kuriuo tikrai ir ant visada išgydau.

VYRAI ATGAUKITE SAVO SVEIKATĄ. Išgydau visokią ligą skilvijo, plaučių, kepenų ir inkstų. Nemokėk už nepasiekiamą gydymą — NEISGYDYO, NĖMOKĖK.

Slaptos VYRU LIGOS
Prašydus Vyriskumas, Ligos Kepenų ir Inkstų

KRAUJO UŽNUODIJIMA
ir visos odos ligas, kaip Spuogus, Piktąja Dervine, Seunvotės, Niežas, Hemoroidus, Pustulius, Opius, Naktininkas, Nubėgimus, Išsienėjusias Lijas.

Moterų Ligos
Vidurinės Ligos, Skausmai Stenose, Baltosios Tekėjimas ir kitos ligos išgydomos visada. Užpakalinės žarnos, išsienėjusios ir nerviškos moterų ligos. (Kalbame Lietuviškai.)

Plaučiai
Dusulys, Bronchitas, Krepavimai, Ligos išgydomos visada. Svarbiausia, Kraujo Užnuodijimas, Skausmai Nubėgimus.

Dr. ZINS, 183 N. CLARK ST. CHICAGO
Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vak. Nedėlioms nuo 8 ryto iki 4 po p.

Dr. J. KULIS
Gydytojas ir Chirurgas
3255 S. Halsted St. Chicago, Ill.
PRIEMIMO VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 12, 6 iki 9 vakare.
Nedėli. nuo 9 iki 12 po piet. nuo 6 iki 8 vak.

Dr. C. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampus 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virs aptiekos.) CHICAGO, ILL.

VYRAM TIKTAI INEJIMAS DYKAI
Kas gali buti matyta
GALERIJOS MOKSLO
526 SO. STATE ST. CHICAGO, ILL.
near Harrison St.

Žingėdumai Patologijos Žingėdumai Osteologijos Žingėdumai Chromosomų Organo

Tirinek pradžia ir išsivystyma 7 eilės Rases nuo Lopszio iki Grabni. Pirmą kartą Gamos. Žingėdumai su M. 1/2, 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 1/9, 1/10, 1/11, 1/12, 1/13, 1/14, 1/15, 1/16, 1/17, 1/18, 1/19, 1/20, 1/21, 1/22, 1/23, 1/24, 1/25, 1/26, 1/27, 1/28, 1/29, 1/30, 1/31, 1/32, 1/33, 1/34, 1/35, 1/36, 1/37, 1/38, 1/39, 1/40, 1/41, 1/42, 1/43, 1/44, 1/45, 1/46, 1/47, 1/48, 1/49, 1/50, 1/51, 1/52, 1/53, 1/54, 1/55, 1/56, 1/57, 1/58, 1/59, 1/60, 1/61, 1/62, 1/63, 1/64, 1/65, 1/66, 1/67, 1/68, 1/69, 1/70, 1/71, 1/72, 1/73, 1/74, 1/75, 1/76, 1/77, 1/78, 1/79, 1/80, 1/81, 1/82, 1/83, 1/84, 1/85, 1/86, 1/87, 1/88, 1/89, 1/90, 1/91, 1/92, 1/93, 1/94, 1/95, 1/96, 1/97, 1/98, 1/99, 1/100.

INZENGA DYKAI
Atidaryta kasdien nuo 8 ryto iki vidurnakčio

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
526 So. State St. CHICAGO, ILL.

PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut st. Philadelphia, Pa.

Klinikos duris adaras kasdien kiekvienam, apturėjimui sveikatos ir drutumo.

Ar žinai kas yra

"ŽINYNAS?"

IS MYTOLOGIJOS. Aiškinima, kas tai yra Aitvaras, Alcis, Anapelius, Atrimpas, Austėja, Auslavis, Bentis, Brėkšta, ir t. t.

IS ISTORIJS. Didieji mūsų arba karės, tikėjimiskos sektos, istoriskos klaidos, garšieji tiltai sviete, garšiausi vyrai sviete, kaip tai: architektai, muzikai, teologai, reformatoriai, metafizikai, psichologai, istorikai, kalbininkai, kritikai, matematikai, gydytojai, gamtininkai, karvedžiai, diplomatai, išradėjai, atradėjai, filantropai, surašas metų, kuriuose kas buvo atrasta ar išrasta ir t. t.

IS GEOGRAFIJS. Kiek mylių turi žemės paviršius, vandens paviršius, kiek mylių užima atskiros viešpatystės, kiek tonų anglies kurioje viešpatystėje randasi, augstumas svarbiausių kalnų, platumas ir gilumas jurių ir ežerų, žemės drebjimai, ugnikalnių išsiveržimai, žmonių veislės ypatybės, dangaus stebūklai, mėnulio tekėjimai ir užsileidimai, oro ženklai, laiko skirtingai, garšiausias maudyklės sviete, ir t. t.

IS ARITMETIKOS. Sudėjimai, dauginimai, visokie jų ypatingi būdai ir daug kitų pamokinimų.

APIE SVEIKATĄ. Žmogaus kūnas, kūno stebūklai, slogos, kokliušas, užkimimas, dusavimas, vaistai nuo įvairių ligų: difterijos, žiovelio, mikčiojimo, pūky, karpų, jurių ligos, gyvatės įkandimo, apalpinimo, nusideginimo, persialigos, užsinuodijimo, prigrėimo, užtroškimo, apopleksijos. Ligu pažinimas. Vaistai veido pagrazinimui, dantims, galvai, plaukams ir kaip pasidaryti gyduoles nuo daugybės visokių ligų. Taigi daugybė gerų patarimų, kas valgyti ir kaip apsaugoti sveikatą nuo visokių ligų.

IS ŪKIOS SRITIES. Kaip apsaugoti kopustus nuo kirmelių, kaip išnaikyti piktžoles, pelėsius ruinuose, kaip ragti kopustus, kaip užlaikyti mėšą nuo sugedimo, kaip apsaugoti vistas, kaip užlaikyti karves, arklius, kaip išnaikinti vabalus, skruzdės, vuodus, blakes, blusas, svirplius, bambatierius, peles, kandis, ir t. t.

AMATININKAMS VISOKI PATARIMAI. Tarpinimas visokių metalų, cinkavimas geležies, sidabravimas geležies, plieno; kaip liutavoti metalus; litografija, chemiški kliajai, atramentai, dažalai, malevos, polturos, skalbiniai, muilai, cementai; kaip padaryti bengaliską ugnį ir t. t.

ŽINIOS IS DARZININKYSTES. Iš kur paėma visoki augalai; tinkamas astumas sodinimui augalų; medžių amžis, kaip apsaugoti daržoves ir medžius nuo vabalų, kirmelių ir t. t.

GASPADINĖMS VISOKI PATARIMAI. Kaip padaryti uksusą, ekstraktus iš citrinų ir apelsinų, vuogy sokus, vyną, alų, giras, gerą sviestą, sukerkas (candies), gerą kavą, arbatą; kaip skalbti drabužius, šilkus, ir kitus brangius rūbus; kaip išvalyti plėmus iš drabužių, kaip skalbti mezginius, kaip prosyti, kaip užlaikyti čystai ir švariai kambarius ir t. t.

ŽMONIŲ PAPROČIAI. Ką reikiška kokia spalva, drabužių, kvietkių, brangių akmenų, ir t. t., akių parodomas pobudis, vaizbiaus papročiai, mandagumas, patarimai, klaidos, ir t. t.

Toliau eina dalykai naudingi ginčuose; pinigų užvados, faktai apie pinigų visokių kraštų; geležinkelų ženklai; išvežantieji produktai; pinigines panikos arba krizai; moterų išaukštėjimai, tiesos apsisvedimo ir perskyrų visose šalyse, iš kur paėma spalvos (kolorai), žmogaus ilgiamybė, plaukai, dantys ir simtai visokių kitų žinių ir patarimų. Užtai šį knygą vadina "ŽINYNAS", kad jį tiek daug visokių žinių suteikia.

Knyga "ŽINYNAS" yra reikalinga kiekvienam žmogui, vyrai ar moteriškai, senam ar jaunam, dideliame ar mažam visi joje ras daug svarbių žinių ir naudingų sau pamokinimų.

"Žinyno" kaina, popieros apdarais \$1.50
Audimo apdarais \$2.00

"KATALIKAS"

12 PUSLAPIŲ DIDELIO FORMATO ILLUSTRUOTAS SAVAITRAŠTIS.

Didžiausias savaitinis lietuviškas laikraštis, išeinantis kas ketverias savaites Chicago, Ill.

Metams išuotja: Amerikoje - \$2.00
 Europoje ir kitur - \$3.00
 Pusei metų: Amerikoje - \$1.00
 Europoje ir kitur - \$1.50

"Katalikas" skaitytojas atranda daug visokių žinių iš Lietuvos ir iš viso svieto, daug pamokymų, apysakų, pasakalių ir visko. "Katalikas" statoma mašina "Linotype", taigi raidės visados aiškos, naujos. "Katalikas" bepartviškas laikraštis.

Užsirašantiems "Kataliką" duodama dovanos "Kataliko" spaudos knygomis, o Naujiems Metams kiekvienam skaitytojui veltui pasiunčiama lietuviškas sieninis kalendorius.

PASTABA: Kas prisigs \$4.00, tasai gaus "Kataliką" visiemis metams ir aukštesnį rašomąjį plunksnų (fontain pen) vertės \$3.00.
 Kas prisigs \$2.50, gaus metams "Kataliką" ir pavoisklį Kovos ties Žalgiriais, Lietuvos žemėlį ir Sv. Tero Jėzus paveikslą.

J. M. TANANEVICZE

3244 SO. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

A. OLSZEWSKI

3252 S. Halsted St., Chicago.

Prima banko pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parduoda bankines skrynelės (boxes) po \$3.00 metams. Parduoda šifortas ir siūnčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėliais, seredom, ketvergais ir subutomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

JOHN M. TANANEVICZE

3244 S. Morgan St., Chicago.

Prima banko pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parduoda bankines skrynelės (boxes) po \$3.00 metams. Parduoda šifortas ir siūnčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėliais, seredom, ketvergais ir subutomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

MIKAS J. TANANEVICZE

670 W. 18th St., Chicago.

Prima banko pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parduoda bankines skrynelės (boxes) po \$3.00 metams. Parduoda šifortas ir siūnčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėliais, seredom, ketvergais ir subutomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

JOHN I. BAGDILUNAS

2334 S. Oakley Ave., Chicago.

Moka \$3.00 nuo šimto už padėtus pinigus. Skolina pinigus statymui ir pirkimui namų. Partraukia pinigus iš kitų bankų. Parduoda bankines skrynelės (boxes) apsaugotas nuo ugnies ir vagių po \$3.00 metams. Perka ir parduoda lotus ir namus. Parduoda šifortas ant visų lietuvių. Siūnčia pinigus į visas dalis svieto. Neatimaus skrytėje padirba viešas reikalavimas ir legalizacija popieris ir dovertienastis ir užvirtina pas konsulį.

Valandos: kasdien nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 iki 6.

NEW CITY SAVINGS BANK

4601 S. Ashland Av., Chicago.

Prima banko pinigus ir moka 3%. Už suėdus pinigus banko kito duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsada bankines skrynelės (boxes) po \$2.00 metams. Parduoda šifortas ir siūnčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėliais, seredom, ketvergais ir subutomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

J. J. ELIAS, Sav.

4600 S. Wood St., Chicago.

Prima banko pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parduoda bankines skrynelės (boxes) po \$2.50 metams. Parduoda šifortas ir siūnčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėliais, seredom, ketvergais ir subutomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

IZIDOR NAUS EDAS

917 W. 33rd St., Chicago.

Prima banko pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parduoda bankines skrynelės (boxes) po \$2.50 metams. Parduoda šifortas ir siūnčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėliais, seredom, ketvergais ir subutomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

P. M. KAITIS

1607 N. Ashland Ave., Chicago.

Prima banko pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parduoda bankines skrynelės (boxes) po \$2.50 metams. Parduoda šifortas ir siūnčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėliais, seredom, ketvergais ir subutomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

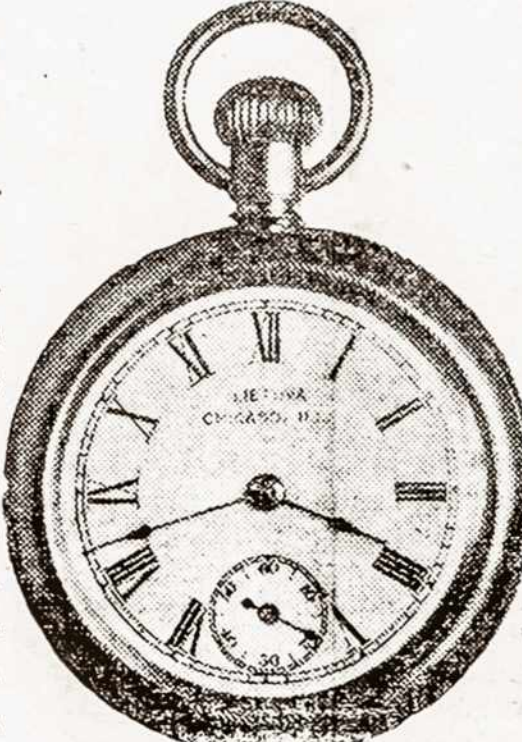
Dovanos Visiems!
LAIKRODELIS DOVANU!

Nuo 1-mos dienos Rugsejo (September) 1911 metų mes duosime sekančias dovanas kiekvienam kas užsirašys laikraštį "Lietuvą" ir užsimokės prenumeratą.

1. Kas prisigs \$1.00, gaus "Lietuvą" per 6 mėnesius ir už 25c knygų dovanų.
2. Kas prisigs \$2.00, gaus "Lietuvą" per vieną mėtetį ir už 50c knygų dovanų.
3. Kas prisigs \$3.00, gaus "Lietuvą" per pusantų metų ir už 75c knygų dovanų. Knygas gali pasirinkti iš mūsų kataliogo kokias kas nori.
4. Kas prisigs \$3.00, ir pridės už 25c markių (ant apipakavimo ir persiuntimo kaštų), tas gaus "Lietuvą" per pusantų metų ir

DOVANŲ ŠITA PUIKŲ
NIKELINĮ LAIKRODELĮ

su drukuota gvarantija apie jo gerumą. "Lietuvą" galite užsirašyti ir pas mūsų agentus, o dovanas gausite nuo mus. Taigi naudokitės dabar iš teip puikios progos, nes kita tokia proga negreitai atsiktis. Siunčiant pinigų adresuokite teip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

MOKYKLA SOKIŲ.

Prof. Julius S. užtikrina, kad 15-mokys šokių kiekviena jauną ar seną. Išmokimui valsa 6 rusių, taip, kad gali drąsiai eiti šokti publikai. Taipgi išmokimui ir kitus šokus su keleta vakarų. Mokymai kas vakaras apart šventadienių. Lėkijos yra nuo 7 val. vak. iki 11 val. Prof. Julius S. prašė visiemis turie nori išmokyti šokti ateik ant šio adreso: 2124 So. Halsted st. Ofisas ant 3-ty lybų adaras nuo 6 val. vak. Taigi mokymai visokiems šokiams: Buck & Wing, Buck Shirt, Irish Jig, Clog, Spanish Waltz, Waltz, Two Step, Side Step, Barn Dance. Pirma Lietuviška Mokykla Amerikoje.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos mūsų agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar ant pusę metų už užsimokėti.

BROOKLYN, N. Y.
 J. Ambrozjus, 120 Grand st.
 A. Lesniasukas, 298 South 1st st.
 J. Liutkaskas, 124 Grand st.
 P. Pilėnas, 118 E. 11th st.

CHICAGO, ILL.
 J. I. Bagdilas, 2334 S. Oakley ave.
 Ad. Gimbutas, 3006 Union ave.
 J. Janušas, 2015 Canfield ave.
 Zen. Jurevicius, 118 E. 11th st.
 Petras Lakaras, 710 W. 14th Pl.
 Vinc. Linka, 1813 String st.
 P. V. Mankus, 2737 W. 22nd st.
 K. Steponis, 849 - 34th st.
 Vinc. Stulpinas, 921 - 33rd Pl.
 Jonas Visockis, 1139 Vincennes Rd.
 A. Vizbaras, 3019 Parnell ave.
 Petras Vaitiekunas, 827 - 33rd Pl.

BALTIMORE, MD.
 L. Gavlins, 1834 N. Castle st.
 Vincas Zelvis, 603 So. Paca st.

CAMBRIDGE, MASS.
 Pet. Batkevičius, 877 Cambridge st.

HARTFORD, CONN.
 Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

PITTSBURG, PA.
 Baltrušaitis Bros., 2400 Fifth ave.
 Jonas A. Ignotas, 46 So. 22nd st.
 J. G. Milauckas, 1811 Wharton st.

DABAR GERAS LAIKAS
 siųsti į Lietuvą tėvams, giminiams ir pažįstamiems dailias gramatas su gražiais pasveikinimais. Tai gražios Breljeaus stanelės ir kitų gražių kalėdoms atminimai. Taipgi galima gauti Palangos Trajankų ir visokių knygų, škaplerių, ražančių, abroželių ir kitų. Užsakyti ir užsiųsti. Perkūpiams duodame gerą pelną. Katalogus siunčiame už 4c.
 M. Zukaitis,
 449 Hudson av., Rochester, N. Y.

Rosijos-Amerikos Linija

Vienintelė tiesi linija tarp Rusijos ir Amerikos.

1/2 dienos i Rotterdamą 11 1/2 dienos i Liepuzą

III Klasis \$3.00 III Klasis \$33.00

II " 45.00 II " 47.00

I " 52.00 I " 62.00

Garlaivai einą iš New Yorko: Birma, gegužės 13 d.; Kursk, geg. 27 d.; Lithuania, birželio 10 d. Del artiesnių žinių kreipkitės į mūsų agentus arba į Vyriausiąjį Paslaugų Agentą

A. E. JOHNSON & CO.

27 Broadway New York.

LIETUVIŠKA APIEKA

D. GIACZO

4827 W. 14th St., Cicero, Ill.

Turiu geriausius naujais būdais gydytojas var du "Uolų Pagrąs" kurie sukuria visą kūną vabaliu kaip tai: blyks, baimindas, blyks, uolius ir visokių kitų nepelningas. "Uolų" taipgi turi geriausias prekas, apsaugojimui kojų nuo įraktyvimo ir visokių kitų. Uolų dūlio nuo įraktyvimo ligų. Adresai: A. E. Zukaitis, 449 Hudson av., Rochester, N. Y.

Nori mokintis Barzdaskutyklos?

Tamista ši amatą gali išmokti nuo 4 iki 6 metų. Kainuos tau tik \$30. Mes duosime visą šio skaitimo prietaisų. Šis amatas yra tinkamas perdim visame sviete ir tamista tursi dav. savo ypatingą vertę, busi darb davim. Rašyk pas:

NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL

1405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

F. P. BRADCHULIS

Attorney & Counselor at Law

132 S. Clark, Cor. Madison St.

Straus Bldg., Room 806

Tel. Franklin 1178

Lietuvių advokatas, baigęs teisių mokslus Amerikoje. Veda visokias bylas, civilikas ir kriminalikas visose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31-os

Telephone Yards 2390.

Turiu už garbę pranešti, kad aš atidarau naują vyrų ir moterų šėvėryų sankrovą lapkričio 9 d. š. m. po nr. 3212 So. Halsted st. Atsiduodu gerbiamausios publikos globali, liekusi su pagalba, L. Levovs.

Du-kart nedėlinis laikraštis

YRA TAI VIENATINIS LIETUVŲ LAIKRASZTIS AMERIKOJE, KURIS IŠSEINA DU KARTU ANT NEDĖLIOS.

Išaina kas utarninkas ir pėtnyčia.

PRENUMERATA KAŠTUOJA:

AMERIKOJ metams \$2.50

pusei met. \$1.25

EUROPOJ Rosioj ir Lietuvoj \$3.50

Anglijoj ir Skotijoj \$5.00

Prusose 15 markų

Rašyk tuojaus, o gausi vieną numerį dykai.

W. D. Boczkaskas & Co

520-522 W. South Ail.

Mahanoy City, Pa.

Seniausia Lietuvių užėiga pas

JUOZUPĄ RIDIKĄ

Užlaiko visokius pirmo skyriaus gėrimus ir kvepenčins cigarus ir

Grazią Naują Svetainę

Susirinkimams, vestuvėms, balams ir tt. Sirdingas priėmimas ir broiliška roda kiekvienam

3253 Illinois St., Kerte 33rd

LIUSO INŽENGIMO MUZ. / S

Moksliszkų Zingeldumu. Zinojime & Galybe

Esi užtraukimas Urinui nuoseloms Astronomijos, Fizilogijos, Chemijos ir Pathologijos. Izpaniskia Inkvizicija, Valtaku Galerija. Pavakailai izšlėdimo ir Pagarseluso Asmenų. INLEDZIAMI TIKTAI VYRAI

LIUSO INŽENGIMO MUZEJUS

MOKSLISZKŲ ZINGELDUMU

14 So. Clark St., CHICAGO, ILL.

Arti Madison Gates

Atdar 3 nuo 10 valandos ryto iki 12 vidurnakti

LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

Gorliaus, pigiausis ir teisingiausia vieta pirkimui čystų aukšnių, sidabrinų, paukštytų laikrodžių, visokių lenčių, lakety, spikų, kolkų; bronzolėty, šukų, visokių žiedų ir daugybės kitų tavyrų. Puikiasis armonikų, skripų, klarnetų, strunų, visokių muzikalių instrumentų. Gery britų, aliumų, drakvojimui gramotų masinukų, robinij litary, lietuviškų knygų, kapiezių, litorukų, puikiasis gramotom popierų su gražiais apakaitymais, tuz. 25c, 5 tuz. = \$1. Kviečiu visus lietuvius su visokiais pirkimais atlaukti savo tautietį, o užtikrinu, kad busite užgėndę. Kas atsisiųs 5c. markę, apturs Kallog dykal su 475 paveikslais ir 1000 kitų dykalų. Taisius visokius laikrodlius greitai ir atsakandai, darbą gvarantuoju. Nepamirškite adreso:

M. K. Wilkewich,

3225 So. Halsted st., Chicago, Ill.

JUOZAS SZLIKAS

"Lietuvos" generališkas agentas.

Turi tiesą užrašinėti laikraštį "Lietuva" ir priiminėti už ją prenumeratą, rinkti drukus ir apgarsinimus "Lietuvai" ir kolekтуoti už juos pinigus, teipgi pardavinėti namus ir lotus.

A. OLSZEWSKI. "Lietuvos" išleistojas.

"LAISVOJI MINTIS"

Vienintelis mokslo ir literatūros iliustruotas laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: Historijos, Kultūros Historijos, Gamtos Moksly, Draugijinių Moksly, ir t. t., lygiai ir originališkai parašytas apysakos iš mūsų gyvenimo.

Kaina metams \$2.00; pusei metų \$1.00; į užsienį \$2.50

Kas, įrisigėdamas mums prenumeratą, prisigs iškirpęs ir šį apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Paskubinkit—Dovanas nelgal teduosima

Adresas:

"Laisvoji Mintis,"

1401 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Naujiena Kuri Nudžiugins ir

Palinksmis Daugel Serganczius

Silpnui ir Nualintu Vyrui

Ar esi nusostęs

viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos

arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme

užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau

seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams

duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Ar esi nusostęs viskas, nuopoles sveikatoje? Ar perzėngi tiesas sveikatos arba gantos? Ar manai apsigėsti? Ar esi tinkančiam padėme užimti užduotis ženy būno gyvenimo? Jeigu yra mažiau seabejoni jog randasi, užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už \$1.